

00 Kr

2947
Qu

Dissertatio Juridica,

De,

PROMISSIONIBUS
GENERO SA FIDE
VALLATIS,

Vulgò
Don der

Chevaliers = Parole,

oder dem Edel. Wort/

QUAM,

Triade sacrosanctâ auspice,

SUB PRÆSIDIO

VIRI Excellentissimi, Prænobilissimi, Consultissimique

DN. HERMANNI ZOLLII,

JCti, & in hac alma propter Visurgim Hafsò-Schaum-
burgica Universitate Antecessoris PRIMARII,

Præceptoris, & Fautoris sui plurimum colendi,

Publicè ventilabit

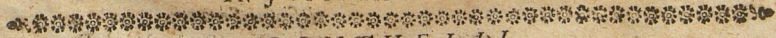
AUTOR

DIETERICUS CHRISTOPHORUS

à BARNER, Equ. Megapolit.

D. 20. Decemb. 1695.

IN JCTORUM AUDITORIO.

RINTHELDI,

Typis HERMANNI AUGUSTINI ENAX, *Academ. Typogr.* M DC XCV.

22
SERENISSIMO
PRINCIPI ac DOMINO,
DOMINO

JOHANNI
ADOLPHO,

Duci Saxoniae, Juliaci, Cliviae & Montium,
Angriae item ac Guesphaliae, Landgravio Thuringiae,
Marggravio Misniae, & utriusque Lusaciae, Principi
Comiti Hennebergiae, Comiti Marcae, Ravensbergae,
& Barbiae, Dynastae Ravensteinii,

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO,

Cum calidissimo securi regiminis, omnigenaeque felicitatis voto,
Qualescunque haec studiorum,

Largiter ab Ipsius SERENITATE haecenus fotorum,

Primitias,

in mentis,

Pro tot tantisque beneficiis gratissimae,

Tesseram,

Suique ulteriorem commendationem ac tutelam,

Offert atque consecrat.

Ipsius SERENITATIS

Humillimus, & ad cineres usque devotissimus Servus,

DIETERICUS CHRISTOPHORUS à BARNER,
Eques Megapolitanus.

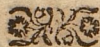

L. S.

Fidem suam servare illibatam, veteres tantæ gloriae sibi duxerunt atque laudi, ut quidvis ferè sustinuisent potius, quàm ut illam ullò violassent modò. Romanos divinis etiam honoribus coluisse *Fidem*, ipsique publicè sacrasse aliquod tempus, videre est apud *Joh. Rosinum in Antiquit. Rom. L. 2. c. 18. p. m. 168.* & *Alexandrum Donatum in Roma veteri ac recenti L. 2. c. 8. in f. L. 3. c. 3. p. 167. in med. c. 15. p. 235. seq.* Tacitum verò Germanorum imprimis fidem scriptis suis celebrasse passim, legi potest in ejus *Annal. L. 14. c. 54.* ubi inter alia refert: *illos mortalium armis aut fide ante Germanos esse; & Sveconius in immortalem eorum scribit laudem: Imperatorem Galbam pronunciasse, quod Germana gens multis experimentis fidelissima esset. Confer qua habet Dn. à Lohenstein in Arminio P. 1. L. 6. p. 870.* Et hæc fides per multa annorum secula salva conservata fuerat atque illasa. Quapropter etiam Elector Sax. *Joh. Fridericus à Carolo V.* Imperatore superiori seculo ad Mühlbergam victus, maluit fidei Nobilis cujusdam Germani, admodum Juvenis, quàm Hungaris sese permittere aut Hispanis, utut hi iterum atque iterum ipsi omnem promitterent securitatem atque tutamentum, teste *Schardio Tom. 2. Rer. Germ. f. 506. seqq.* Ast ô Jupiter! exclamo cum Terentio, ubinam hodie fides? (Attica nimirum, Punica enim etiamnum datur) Etenim nostris moribus atque temporibus per tristem rerum catastrophem eò, proh dolor! procedit hominum malitia, ut fidem datam ne flocci quidem, imò nihili plane sæpius pendant, & sanctissimas etiam promissiones susque deque habeant, uti graviter de eo

A

con-

conqueritur *Freundenberg de Rescript. Moratoris tit. 7. concl. 30.* Imprimis autem Nobilium quosdam miror, qui servile esse putant, verbis semet adstringere, & talem sibi scribere velle legem, à qua pro lubitu quis recedere non possit, provocantes ad illud *ἀδοξον*: Man müsse kein Slav seiner Worte seyn/ *Bersprechen wäre Edelmannisch/ halten aber stünde Bäuerisch.*

Regia crede mihi res est promittere multum,

Sed servare fidem rusticitatis opus.

Verum enim verò nesciunt hi jactabundi & gloriosi Terentiani Thrafoles illud *Cornelli Nepotis*: Non liberalis sed levis est, polliceri, quod præstare non possis: Promissis enim, canit *Ovidius L. 1. de Arte*, dives quilibet esse potest. Dignum sane illud esset absurdum, ut in familia Plutonis perpetuò jaceret sepultum, ejus verò impudentes assertores mererentur, ut ad Garamantes usque proscriberentur, aut, si mallent in terris nostris commorari, ut silentium ipsis imponeretur æternum. Quibus unica saltem in cerebro mica salis est, illi longè aliter sentiunt, & nihil magis quàm violationem fidei dedecere atque infamare Nobilium ordinem credunt. Quæ etiam sententia sanæ innititur rationi atque legibus. Et quamvis hæc in viliori interdum habeantur pretio, imò sæpius proculcentur ab illis, quibus de pejori luto finxit præcordia Titan; attamen perversa ac corrupta plane ejusmodi Judicia nobis spernenda veniunt penitus. Neque officit, quod sic libertas illa naturalis, vi cujus quilibet facere potest id, quod libet, aliquantum restringatur; Eò enim, inquit *Cicero* servi sumus legum, ut liberi esse queamus. Ego existimaveram ita: Si fidem fallere grave est *l. 1. pr. ff. de const. pecun.* & nihil tam naturale habetur atque humanæ fidei conveniens, quàm ea, quæ placuerunt, servare *l. 1. pr. ff. d. Pact. l. 12. C. d. action. Em.* grave utique erit, imò gravissimum, si eam fallunt nobiles. *Addat. Menoch. conf. 716. n. 9. Vult. vol. 4. conf. 46. n. 166.* Quò enim splendidiori quis præditus est dignitate, quò majori pollet auctoritate, & quò sublimiori honorum locatus est speculâ, eò fœdior in eo est

est fraus atque fidei violatio *Mylerus ab Ehrenbach de Nomologia Ordin. Imp. c. 1. §. 2. Hippolytus à Collibus in Principe suo c. 10. p. m. 391.* Cum quo contentit *Pierre Matthieu Gallus*, dicens: *La tromperie est par tout odieuse, mais d'avantage aux Princes, dont la parole doit être immuable.* Sæpius namque ita comparatum cum rebus est humanis, ut, quod apud civici ordinis homines, plebisque fecem peccatum est, id apud Nobiles, Illustres & in magno honoris fastigio constitutos habeatur pro facinore. Vera igitur verba sunt illius JCTi, inquentis: quæ (perfidia scil.) ut in homine abjectissimo non toleranda, ita in Rege & viro abominanda venit politico. *conf. Reinking. de Regim. Secul. & Eccles. L. 1. class. 1. c. 5. n. 51.* Quapropter etiam ipse DEUS, qui nulla constituta alias obligatur lege, se hac lege, ut promissis stet, obligari velle profitetur, quia nimirum id maxime convenit ipsius naturæ. *Guilielm. Grotius de Princip. Jur. N. c. 15. §. 4.* Proin cum mihi ex Visurgina hacce mox descendendum venit Academia, antea verò, ut studiorum meorum qualecunque edam specimen, ratio postulet & necessitas jubeat, operam non malè collocatum iri credidi, si promissionem sub fide gentilitia contractam, prolixius aliquantum deducere, & quid circa eam Juris esset, exponerem. Equidem negare non possùm, quod de hac ipsa materia multa, eaque egregia collegerit jam tùm antea laudatus *Mylerus ab Ehrenbach in dicto tractatu de Nomologia O. l.* Verùm quoniam ibi Status tantum respexit Imperii, egomet verò eam ad omnes Nobiles extendi atque illustres, à quopiam, quod dissertationis loco hocce selegerim thema, mihi vitio versum iri nullus spero, imprimis ubi spicilegium, cuique aliàs ferè liberum, & hic mihi relictum esse deprehendi. Multa in medium proferre de fide, & sic, quod facillime mihi utique fuisset factu, complures referre paginas, non operæ duxi esse pretium, sed potius ex aliis Autoribus, fidem sanctè servandam esse, præsupposui. Tolle enim, quæso, fidem ex mundo omnem, & omnia volventur sursum deorsum, atque supera miscebuntur inferis, siquidem

fides, uti Dd. loquuntur, anchora ejus est. *vid. Arnoldi de Retger. Thesaurum Jurisprud. sub voce Fides, & sanctissimum humani pectoris bonum. Reinkingk. d.l. L. 2. cl. 1. c. 2. n. 1.* Interim ablego lectorem ad *Mylerum ab Ehrenbach d.l. c. 8.* ubi multa, eaque apprimis præclara hac de re congeffit. *Puffendorf. de Jur. N. & Gent. L. 3. c. 5. §. 9. Hugon. Grot. de Jur. Bell. & Pac. L. 2. c. 11.* per totum & alibi passim, ejusque fratrem *Guilielm. Grot. de Princip. Jur. N. dist. c. 15. Freudenberg. dist. Tract. 1. 7. concl. 30. & tit. 8. concl. 49. r. 9. concl. 63. Reinkingk. d.l.* Et denique (quem primò loco nominare debuissim) *acutissimum Dn. Thomasmum in Jurispr. divina L. 2. c. 7. §. 1. seqq.* Rationem quod concernit tractandi, totum negotium in duas divisi partes, generalem sc. & specialem; In illa fui aliquantum brevior, hæc verò occasione definitionis, quæ à quatuor causis petita, scissa est rursus in quinque capita (1.) nimirum agit de causâ efficiente (2.) de subjecto, ubi nonnullas à me hæctenus collectas immiscui historiolas, imitatus quippe *Mylerum ab Ehrenbach.* Exempla enim utut minimè, quod fateor, probent gentiù, illustrant tamen. *Barbosa in Thesaurio Locorum Commun. tit. exemplum ax. 7.* operamq; insigniter commendant & multò gratiorem jucundioremque reddunt, præsertim in aulis, ubi jura non omnibus sunt ad palatum. (3.) de objecto. (4.) de forma (5.) de fine. Quibus superaddidi illud (6.) de effectu, & (7.) de relaxatione promissionis sub fide illustri factæ: Hoc unicum adhuc monendum censui; si Autores deprehendes allegatos, quorum hic loci copia fortè haberi non potest, noli mirari, aut statim me criminis inculcare plagiarii: materiem enim, ex qua qualiscunq; hæcce ædificata est dissertatiuncula, Halæ, ubi eam ventilaturus eram sub præsidio Viri inter Jctos illustris, splendoris illius Academiæ Fridericianæ, Dn. Samuëlis Strykii, Præceptoris mei ætatem venerationi, magnam jam tum comparaveram partem. Pauculis hæc præmonitis valere Te, mihi que favere jubeo. Tu verò, si quid oscitanter, aut mendosè etiam, dictum esse animadvertes, hominem & Te & me esse cogita. Numen itaque divinum adfiste mihi Sacri Tui Flaminis auxiliatrici gratia!

Pars

Pars I.

De generalibus promissionis sub fide
generosa factæ agens.

SUMMARIA.

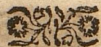
1. Parum proficit scire etymologi- am vocis fides.	11. Synonymia.
2. Ut & vocum promissio, generosa.	12. Definitio.
3. Homonymia vocis fidei remissivè.	13. Genus constituit vox promissio.
4. Promissio est ex numero ab uno ad unum.	14. Differentia specifica desumitur à quatuor causis.
5. Sumitur h. l. formaliter.	15. Causa efficiens est consuetudo.
6. Vox generosa accipitur latinus.	16. Subjectum sunt nobiles nati.
7. Vox Nobilis est analoga.	17. Objectum res possibiles.
8. Accipitur h. l. generaliter.	18. Formam absolvit generosa fides.
9. Excluduntur tamen Doctores.	19. Finis est, ut confirmetur actus, cui adjicitur.
10. Utur eorum promissiones aequi- polleant juramentis.	20. Effectus non debet ingredi defi- nitionem.

Ides an dicatur à voce fidus, an
vero hæc à fide descendat, parum aut
nihil facere poterit ad rhombum.
Nec majorem utilitatem præbebit,
inquirere anxius in originem atq;
natales vocum, *promissio, generosa*,
& tricari cum Philologis, an hæc à *gener*, an verò
à *genus* commodissime derivari queat. Putaminibus
enim facile caremus, modò nobis vesci liceat nucleò.
Ambiguitatem & varias vocum significationes expli-
caremus quidem hîc, sed ne actum agere videamur,
& ab hac calamus sibi temperabit operâ, amandantes
tamen

- tamen B. L. ad *Polyantheam*, ubi multa, imprimis
4. sub voce *fides* hanc in rem allata. Sufficit dixisse, quod promissio sit ex numero communium ab uno vel ad unum *vid. summè Reverendi D. Velthemii Meta-*
  5. *physica P. I. c. 6. §. 8. p. 491.* & quod h. l. sumatur non tam *objective*, pro re in promissionem deducta, neque *effective* pro jure, quod ex promissione oritur, quam *formaliter* sive *quidditative* pro actu promissionis ipso, & quod *fides* hinc veritatem & constantiam in servandis significet promissis, prout etiam capitur
  6. *Psal. LXXXVI. v. 15.* Vocabulum *generosa* quod attinet, illud h. l. acceptum volumus in significato latiori, & prout epitheton est omnium Nobilium genere talium, cujuscunque etiam sint ordinis, non tamen latissimo, quo etiam vinum dicitur generosum, vel quo generosus omnis ille, qui non degenerat, appellatur, Germanice rectius reddi non potest, quam *Wohlgebohrn.* Notanter autem diximus, cujuscunque sint ordinis. Vox enim Nobilium sicut est analogica *Vitriar. Inst. Jur. publ. L. 3. t. 21. §. 6. in Not.* vel potius communis *πεῖσὲς ἢ ἀφ' ἐνός* (siquidem nobilitas est vel superior vel inferior *Becman. de Notit. dignitat. illustr. diss. II. c. 1. §. 3. Christianus Weisius in polit. Fragen P. I. c. 2. q. 62. p. 81. Reinkingk. de Regim. Secul. & Eccl. L. I. cl. 5. c. II. n. 8. p. m. 706.*) ita quoque h. l. eam non capimus specialiter, prout infimum eminentiæ gradum super popularem denotat statum, sed generaliter ac laxius aliquantum, quatenus nempe totum complexum dignitatum civilium, à Regibus ad Nobiles usque in specie sic dictos comprehendit. *Conf. Almers Manuale*
- Juris*

Juris sub voce nobilitas §. 3. exclusis tamen sic Docto-
ribus, qui nobiles quidem sunt, sed non genere tales
adeoque generosi strictè loquendo dici non possunt.
Sie sind Edel/ aber keine Edelmänner. Christ. Gastel
de statu, dignitate & precedentia p. 69. Vitriarius d. l.
in Quest. subjecta: Utut fateri nos oporteat, Docto-
rum legitimè promotorum promissiones & fidei in-
terpositiones bey ihren Doctor-Würden/ Ehren und
Treuen haberi quoque pro Juramentis. Berlich. concl.
21. P. 2. n. 38. Dicitur alias promissio sub fide generosa
facta, promissio nobilitatis, promissio sub splendore digni-
tatis illustris vel nobilitatis contracta, sub honore gene-
rositatis interposita, sponsio sub fide gentilitia, illustrium,
nobilium, it. verbum nobile, obtestatio per dignitatem
illustrem, Germanice die Cavaliers-Parole, die Ver-
sprechung bey Adel. Ehren/ Treu und Glauben/ der
Edelmans Glaube/ das Adel. Wort. Gallice: la foy du
Gentilhomme, Italicè: la parola da cavaliere. Et bre-
viter potest describi: quod sit promissio, consuetudine
introduceta, qua Nobiles sub fide generosa confirmant ali-
quam rem possibilem. Quæ definitio genere & diffe-
rentia specifica constat. Genus constituit promissio:
Omnis enim promissio sub fide generosa contracta,
est promissio, sed non omnis promissio est statim pro-
missio sub fide generosa facta. Differentia specifica
desumpta est à quatuor causis scilicet (1.) à causa effici-
ente, consuetudine nimirum. (2.) à subjecto, quod con-
stituunt Nobiles, quatenus scil. sub hac voce intelli-
guntur Imperatores, Reges, Duces &c. vid. infra P. 2.
c. 2. per tot. Quod eo minus absouum, quò certius est
Nobi-

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

- Nobilium titulum folis Ducibus, Comitibus ac Baronibus tributum fuisse olim, sicuti testatur Lehmann in
17. *der Speirischen Chronik. L. 2. c. 14. & 19. (3.)* ab *objecto*, quod absolvunt res possibiles: quo ipso excluduntur res turpes per *l. 15. ff. d. condit. instit.* & natura impossibiles *l. 135. ff. d. R. J. (4.)* à *forma*, quæ consistit in verbis: generosa fide. Et sic differt à Juramento vero, ut pote cujus forma in religiosa Numinis divini invocatione consistit. *Habn. ad Wesenbecium tit. de Furejur. n. 6. Lauterbach. in compend. Jur. tit. eod.* Confer
19. *infra c. 4. P. 2. (5.)* à *sine*, qui latet in verbo: confirmant.
20. Effectum omisi, utpote qui non ingredi debet definitionem, per vulgata Logicorum dogmata.

Pars II.

Specialia tractans.

CAP. I.

De Causa efficiente & origine.

SUMMARIA.

1. <i>Quid causa efficiens sit? remissive.</i>	5. <i>Nec ejus origo petenda ex Recessibus Imperii.</i>
2. <i>Causa efficiens proxima promissionis nostra est voluntas</i>	6. <i>Antea enim jam tum magna ejus fuit vis.</i>
3. <i>Remota est consuetudo.</i>	7. <i>Ut ex Fure can. constat.</i>
4. <i>Autor nostra promissionis enim est incertus.</i>	8. <i>Ignobilium tamen promissiones juramenti minus recte aequi parantur.</i>

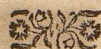
1. **Q**uid causa efficiens sit, præsupponimus ex Philosophorum scholis. Conferri tamen de ea meretur *Hartungius in Metaphysica Jurid. c. 7. per tot.* Nos

Nos impræsentiarum ponimus causam efficientem, 2.
proximam nimirum, promissionis sub fide generosa
factæ, in voluntate promittentis, quæ multiplici mō-
dō exprimitur, verbis sc. , literis, per nuncium, inter-
pretem atque procuratorem. Causam autem remo- 3.
tam hujus promissionis dicimus esse consuetudinem,
siquidem illa huic omnem suam debet vim atque effi-
cacious *Webnerus in obs. Pract. sub voce: bey Schelms-
schelten. Lauterbach. in compendio Juris tit. de Jure-
jurando lit. R. Conf. Mylerus ab Ebrenbach. de Nomolo-
gia Ord. Imp. c. 6. ab initio usque ad §. 15. Rauchbar.
quæst. Miscellan. P. 2. q. 2. n. 56. Carpz. P. 2. const. 16. d. 5.
n. 2. Wesenbecius cons. 10. n. 24.* Neque enim autorem, 4.
qui tantam auctoritatem nobilium conciliavit promissio-
ni, facile mihi denominabit aut hariolabitur quis-
piam. Tacent hic LL. tacent Dd. quos egomet qui-
dem evolvi, & altum ubique hac de re inter ipsos est
silentium. Extat quidem in *Recessu Imp. à Car. V. Im-
peratore & Statibus A. 1555. Augusta Vindelicorum con-
dito §. und da ein Churfürst ꝛ.* quod Principes nudæ
promissioni relinqui, reliqui vero jurare debeant solen-
niter, ibi: *Dergestalt/ daß die/so Fürstl. Standes und
Wesens/ bey Versprechung und Zusage Fürstl. Würden
und wahren Worten gelassen/ aber die andern über ge-
meldetes einen seiblichen Ahd schweren ꝛ.* *Conf. art. 3.
der Erklärung des Land-Friedens d. An. 1522.* ubi idem
jam tum statutum erat. Ast præterquam, quod hæc
ipsa constitutio tantum attineat Principes Imperii, 6.
insuper notô notius est, quod jam ante illum Recessum
fides generosa magnæ fuerit auctoritatis, multumque

B

habu-

- habuerit ponderis, ut ex probatissimis Autoribus deducere nobis esset facillimum. Nihil impedit, quò minus & consuetudo per aliquam confirmari queat legem. Ergò etiam si per allegatum Recessum confirmatum aut constitutum etiam publicè fuerit, quod Principum fides nuda reliquorum æquipollere debeat iuramentis, hòc ipso tamen ejus origo non statim ex ipso Recessu, sed aliunde adhuc commodè peti potest. *Conf.*
7. *c. Juramenti 22. q. 5. cap. ad aures 3. de his, quæ vi metusve causa fiunt c. pervenit 2. Ext. de fidei juss.* Ex hisce enim textibus, qui longè antiquiores sunt illo Recessu, quiq; forte occasionem dederunt atque causam promissioni Nobilium, iuramenti instar servandæ, patet ad oculum, quòd olim jam tum apud sanctissimos Patres, religiosioresque Pontifices magna, non dicam, plane eadem vis fuerit interpositioni fidei (ignobilium etiam) cum iuramentis, adeò ut nonnulli etiam Doctorum textibus illis moti, haut dubitent statuere, quòd cujuscunque obligatio vel promissio de servando sub clausula: *Ben gegebeney Treu/ bey wahren Worten und Glauben/* conventa æquiparetur Juramento corporaliter præstito. *vid. Gilhausen in Arbor Jud. c. 6 P. 6. §. 6. n. 4. & seq.* ubi quòd hæc opinio veranon sit, asserit, additâ simul *n. 6.* responsione, quæ ad eorum rationes dari potest atque reponi.

CAP. II. De Subjecto.

1. <i>Connexio.</i>	4. <i>Qui venientur ad conventiones.</i>
2. <i>Subjectum activum.</i>	5. <i>Landatur Carolus V.</i>
3. <i>Quor sum pertinent (a) Imperatores,</i>	6. <i>Quòd fidem servaverit Luthero.</i>
	7. <i>Va-</i>

7. Vacillavit tamen aliquando hujus fides.
8. Quod expertus est Philippus Hæſſia Landg.
9. Qui capropter monetam cudi curavit.
10. (b) Reges.
11. Ludovicus XIV. parvi æſtimat ſuam fidem.
12. Conſentit cum Carneade.
13. Cum Machiavelliftis.
14. Cum Mahomme de II.
15. Et Miccislaſ Polonorum Duce.
16. Unde confœderati noluerunt ipſi fidem habere in Epifcopi Leod. electione.
17. Novum exemplū ejus perfidia.
18. Confœderati uſi ſunt repreſaliis.
19. Nec Barbarorum Reges fidem tenent.
20. Laudatur Jacob^o I. Rex Angl
21. Ut & Joh. Galliarum Rex.
22. Quare nihi ominis Lud. XIV. hætenus ſemper extiterit victor.
23. Carolus IX. Gall. Rex ſamoſus quoq; eſt ob perfidiam.
24. An Franciſcus I. Rex Fr. fuerit perfidus?
25. (c) Republica.
26. Venetum Reſp. famoſa eſt ob perfidiam
27. (d) Electores.
28. (e) Duces.
29. Exemplum in ſabaudia Duce.
30. An hic teneatur de fide Vallentibus data?
31. Omnino.
32. Nec obſtat quòd hæreſeos toleratio ſit res civiliter turpis.
33. Aliud ſi Principibus obſtant LL. fundamentales.
34. Takeli noluit fidere promiſſioni Imp.
35. Ad Duces pertinent quoque Land- & Marggravii.
36. Minime verò Marchiones.
37. (f) Epifcopi Germaniæ.
38. Spernunt tamen & hi interdum fidem.
39. Exemplum præbet Chr. Bernh. van Galen.
40. (g) Pontifices.
41. Exemplum papalis perfidia.
42. (h) Comites, Barones, Nobiles.
43. (i) Recens creati Nobiles.
44. Rationes dubitandi.
45. Ratio decidendi.
46. Ampliatio ejus.
47. (k) Nati ex patre nobili matre verò ignobili.
48. Non verò qui nati ex matre nobili patre v. ignobili.
49. (l) Peregrini nobiles.
50. (m) Patricii ſed non omnes.
51. (n) Milites cerrò modò.
52. Hiſtoria Kunzii von Kauſungen.
53. Quantū ſit lytrum redemptionis?
54. An clericus admittatur, qui miles fuit aut laicus?
55. (o) Fæmina.

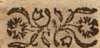
56. In Saxonia vidua redit ad statum suam natiuitatis.	65. (d) civiliter mortui.
57. (p) Hermaphroditi.	66. (e) Indigni.
58. Impediuntur (a) suspecti de fide.	67. (f) Mercaturam exercentes.
59. (β) Pauperes.	68. (g) prodigi.
60. (γ) Vitio naturali laborantes.	69. (h) Filisfam.
61. Prohibentur (a) naturales ac spurii.	70. (i) Constituti in officio nobili.
62. Non verò legitimati.	71. (k) Certo modo ministri.
63. (b) Adoptati.	72. Exemplum primum.
64. (c) Infames.	73. Exemplum secundum.
	74. Subiectum passivum.

1. **Q**uænam sit promissionis nostræ causa efficiens, breviter excusæ. Pergo ad secundum caput, visurus de materia in qua, siue subiecto, tam activo, siue illis, qui sub fide spondere possunt generositatis, quam passivo, siue promissariis, hoc est illis, quibus ita aliquid promitti potest sollemniter. Primum de isto. Paucis repete & observa ex P. generali: Quicumque generosus, vel nobilis genere talis est, ille potest polliceri aliquid sub generositatis fide, cæteris nimirum paribus: neque enim infantes, furiosos &c. ut infra dicemus §. 3. admittimus, ut ut sint vel maxime nobiles nati. Quo-
 3. niam autem procul omni dubio in Nobilium classe primus locus debetur Imperatoribus, cum emineant tanquam stella matutina inter omnes Reges in medio nebulae meridionalis. *Bartolus. ad l. penult. C. de Bon. que liber. in pot. Conf. Barbosa Thesaurus Locorum com. tit. Imperator ax. 2.* hinc primum istos producemus in scenam. Pomittunt hi sub fide, dignitate, honore Imperatorio, bey Keyserl. wahren Worten/ bey Keyserl. Ehren und Würden &c. eo que sanctius servare debent pro-

promissionem datam, quò magis ad eorum exemplum totum orbem componi constat. Et quamvis Imperatoribus permittantur multa, quæ ab aliis ad exemplum trahi ne utiquam possunt, id tamen de pactis atque conventionibus, utpote quibus æque obligantur ac alii *l. donatione 26. C. d. donat. int. vir. Barbosa d. l. sub voce Princeps ax. 8.* (sunt enim Juris naturalis, quò non solutus est Princeps *illustris Dn. Stryck. de success. ab intestato diss. 3. c. 7. §. 19.*) minimè intelligendum venit. Novit hoc optime *Carolus V.* Imperator: hic enim adeò sanctè sua custodiebat verba regia atque imperatoria, ut hæreticis etiam fidem servandam esse nullus affirmare dubitaverit. Unde, cum olim à Ludovico, Palatino Rheni, cur Luthero fidem servaret? interrogatus esset, generosè admodum respondebat: quamvis totò mundo fides rerum promissarum exularet, attamen illa consistere deberet apud Imperatorem. *Mylerus ab Ehbrenb. de Nomolog. Ord. Imp. c. 1. §. 4. Bodinus de Republ. L. 5. Reinkingk. de Regimine Sec. & Eccl. L. 2. cl. 1. c. 2. n. 27. Justus Lipsius in Monit. Polit. L. 1. c. 13. Clemens Berg in introduct. in Polit. c. 15. §. 8.* Sicuti verò homo erat, ita quoque humana ipsum non destituebat imbecillitas, quin potius & sibi interdum eum habebat obnoxium. Testari potest de eo *Philippus, Hassiæ Landgravius*, utpote qui fidens atque nixus promissione Imperatoria, convenerat *Carolus V.* Halæ Saxonum; Sed tantum aberat, ut tunc temporis fidem Imperator dederit Atticam, ut potius ipsi injecerit laqueum præter spem atque expectationem omnem, & postea *Electori Sax. Mauricio*, hâc de re conquerenti causamque captivitatis percontanti, ridiculè omninò responderit: *Er hätte*

- hätte ihm zwar mit ewiger / aber nicht mit einiger Gefängnis zu verschonen Versprochen. *Generosus Du. à Ziegler in Täglichen Schauplatz der Zeit d. 19. Jun. n. z. p. 719. Add. Buffendorffs Einleitung c. 8. §. 13. p. m. 596. Thuanus L. 4. p. 169. Bodinus d. l. c. 6. p. 950. Cluv. Epit. Hist. totius mundi p. m. 719. Sleidan. L. 19. Comment. p. m. 345. Conseiller d. Etât. P. 1. c. 54. p. 453. & Burgoldensis*
9. *ad Instr. Pac. P. 1. disc. 1. n. 30.* Quapropter etiam gloriosissimæ memoriæ *Philippus* è carcere liberatus rarissimum illum, & magnô pretiô hodie redimi solitum, cudi curabat thalerum, cui inscripta verba: *Besser Land und Leut verlohren als ein'n falschen Ahd geschworen.* Proximi ab Imperatore sunt Reges, quibus injuratis itidem potius quàm omnibus juratis adhibenda fides. *Reinkingk. d. l. L. 1. ch. 3. c. 9. n. 15.* Hi promittunt sub fide regia: *Ben Königl. parole, Wort/ bey*
10. *Königl. Ehren/ Bürden und Treuen.* Quàm parvi verò sapius suam habeant fidem, docet hodiernus Galliarum Rex, *Ludovicus XIV.* Germaniæ nostræ calamitas, & perfidiæ luculentissimum illud exemplum: hic enim oblitus illius Poëtæ, canentis:

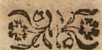
Nudo jus & reverentia verbo

Regis inesse solet, quovis juramine major.

- Omnia contemnit fœdera, & fidem, quoad ipsi saltem ère esse videtur, servat. *Conf. Gotthofredi Zenneri Herbst-Parnass. de A 1694. p. 34. Mercurius Germanus*
12. *p. 124. & 145.* Respicit sine dubio illud *Carneadis*: utilitas justi prope mater & æqui, vel etiam *Machiavellistarum* principium, qui, quicquid utile est, pro justo habent, & utilitatem justitiæ constituunt mensuram,
13. *cum*

cum tamen potius secundum Ciceronem verè utile nihil sit, quod non sit honestum *Conf. H. Grotius de J. B. & P. in Proleg. §. 16. 17. & Hippolytus à Collibus in Principe c. 10. p. m. 391.* Amicè sane conspirat cum *14.*
Mabomme de II. qui nullus dicere erubuit: præstare fidem, mercatorum esse, non Principum, quòd illi à fide, hi ab armis dependeant & viribus. *vid. Arnoldus de Reiger in Thesaurò Jurisprud. sub voce Fides, & cum Micislao, illo Polonorum Duce, qui eos saltem 15.*
Principes servare debere putaverat fidem, quibus, ut illa frangeretur, opus non esset. *Dn. à Ziegler d. l. d. 14. Nov. n. 2. p. 1352.* Unde quoque cum anno abhinc, & *16.*
quod excurrit, Episcopus novus eligendus esset Leodii, & Rex Fr. Cardinalem, nî fallor, *Bullionensem* ibi ad Episcopatum evectum videre mallet quàm alium, eaque propter urgeret ac prætenderet constanter, ut omnis Leodiò exiret miles *d. 20. April.* quò eò liberior esse posset electio, confœderati ipsi neutiquam fidem habere volebant, utut promitteret *bey seinem Königl. Wort/* se interea temporis usque ad mensè Majum nihil hostilitatis planè tentaturum aut machinaturum adversus Leodienses, sed neutralitatem, quam dicunt, servaturum sanctè. Satis enim jam tum decepti erant Confœderati. *Vulpes non iterum capitur laqueo.* *17.*
Nuper admodum nobis adhuc suam probavit ac testatus est perfidiam, dum præsidium Dixmudiense contra initam conventionem *wider den getroffenen accord oder gemachte capitulation* solutò lytro non voluerat dimittere è captivitate. Quapropter etiam Confœderatos repressaliis uti, & *Buslerium* captivum retinere *18.*
omni-

- omnino oportuerat; quamvis Rex dimisso hoc rursus revocaverit regium suum verbum, nec libertati restituerit praesidium illud Dixmudiense integrum, ex futili hac ratione: quia Confederati quoque violassent capitulationem Namurcensem. Quasi scilicet Galliarum Rex frangendi fidem, praesidio, modo dicto, datam, habuisset jus. *Conf. Vindicias Sacri Rom. Imp. adversus Gallorum fallaces pacis propositiones nuper admodum publici juris factas*, ubi Anonymus statim ab initio demonstrat, Galliam ab antiquo ferè perfidam esse,
19. & omnes hactenus violasse paces. Nec magni fidem datam aestimant Reges Barbarorum in India orientali. Hinc Lusitani, venientes isthuc mercaturi, & metuentes, ne fidem datam & foedera invicem icta susque deque habeant Barbari, ibi statim extruunt munimenta, quò, ruptò ab illis foederum vinculo, tuta habeant
20. loca. *Conf. Buffendorffs Einleitung c.3. §.5. p.164 seq.* Rectè è contrario sensit *Jacobus I. Rex Angliæ Don. Reg. L. 2. p.m.46.* ita scribens ad regium gnatum: *Cum aliis Principibus, tanquam fratribus Tuis Justitiam & benevolentiam colito. Quicquid promiseris, vel cum damno tuo praestato &c. Ut enim apud omnes, ita maxime apud hos candoris & fidei laus tibi quaerenda est, & Christianæ charitatis præceptum servandum, ut alteri facias, quod tibi factum cupis.* En rhadamantheum Judicium! En verba ex tripode ac rectò pectore dicta!
21. En Minervæ, imò ipsius Jovis suffragium! Nec minori laude dignus est *Johannes*, Galliarum Rex: etenim hic ipsemet maluit suam perdere libertatem, & obsidem se sponte dare Anglis, quàm non liberare hisce datam fidem,

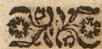

fidem, & à filio ejus insigniter jam tum violatam. *vid.*
Buffendorff c. l. c. 5. §. 10. in. f. Norunt sc. prælaudati
 Reges, quam severe à Numine divino animadverti so-
 leret in perfidos. Nec officit, quod *Ludovicus M.* huc 22.
 usque ex omnibus ferè præliis abierit victor, & sua ar-
 ma longe lateque circumtulit victricia: Nam: quò
 tardiori gradu DEUS ad suam procedit vindictam, eò
 gravius deinde solet punire, si non in hac, certe in illa
 vita. Quòd sæpiusculè è contrario verba tantum de-
 derit *Carolus IX.* testantur satis superque funestissimæ 23.
 illæ nuptiæ, cognomine Parisienses. Propterea quoq;
 Clairmont, unus ex Reformatis, mortem truculentam
 se evitare non posse, sed pessimeundum sibi esse vi-
 dens, exclamavit: Ist diese Königl. parole? Du aber/
 O gerechter GOTT! räche diese des Königs treulose
 Grausamkeit. *vid. Dn. à Ziegler d. l. d. 24. Aug. n. 5. p.*
1020. Annon *Francisci I.* existimatio atque fides regia 24.
 fecerit vitium, dum illud, quod *Carolo V.* promise-
 rat Mantuæ Carpetanorum, non servaverat ex asse,
 judicent alii. Pro affirmativa & negativa militant ra-
 tiones minimè levidenses. Mearum partium jam non
 est ad Lydium veritatis lapidem illas examinare ac
 discutere. Interim legendam hanc historiam exhibet
 nobis modò dictus *generosus Dn. à Ziegler d. l. p. 503.*
§. 282. d. 18. Mart. n. 4. Add. *Buffendorffs Einleitung*
c. 5. §. 7. Quicquid sit, cessit ipsi in gloriam nunquam
 intermorituram, quod, cum *A. 1539. Carolus V.* tur-
 bas Gandavi exortas compositurus, per mediam pro-
 fectus fuisset Galliam, & sic fidei ejus se permisisset, at-
 que ingenti insimul exposuisset periculo, non tantum
 C eam

- eam non violaverit, sed & basilicò verè eum exceperit apparatu, datis oblivioni atque generosè contemtis omnibus injuriis, quibus ab ipso affectus fuerat unquam. *Buffendorff d.l. p. 399. & Dn. à Ziegler d.l. d. 1.*
23. *Jan. n. 4. p. 3.* Integræ quoque Respubl. tanquam personæ mysticæ, quia possunt jurare l. 2. §. 5. ff. de *Jurejur. propt. cal.* sub fide nobilitatis promittere aliquid poterunt, quatenus nimirum illi, penes quos est *τὸ ἀξιότιον*, nobiles sunt sive generosi, sicuti venetorum Respub. *vid. Conringii Exercit. 9. §. 4. p. m. 466. de rep. Imp. German.* Et cymbalum illud eruditi orbis Dn. *Schurtz-fleischbius in dissert. de Venetorum regimine Wittembergæ habita §. 15.* Quæ ipsa tamen Respub. non parùm famosa est ob perfidiam suam apud Scriptores. *vid. Autor des Europäischen Herolds p. 883.*
27. Veluti Electores
28. spondent bey Churfürstl. ita Duces bey Herzoglichen
29. Würden/ Ehren und Treuen. Sic nuper admodum *Victor Amadeus*, Dux Sabaudia regens, Vallensibus sub fide Ducali, bey Herzogl. parole, promisit, se nunquam impofterum turbaturum illos in religionis exercitio, quin potius adversus eorum hostes tutaturum, uti ex publicis constat Relationibus, imprimis vero
30. illa *Francosfurtensi vernali d. A. 1695. p. 23. in f.* Dicis ex mente Catholicæ religioni addictorum: atqui Vallenses die *Thal-Leute/ Waldenser/* (ab Autore suo aliàs *pauperes de Lugduno & Albigenfes* dicti, teste *Hildebrando in Hist. Univers. Synopf. ad A. 1208. §. 25.*) sunt hæretici, hæreticis autem non est servanda fides, proptereà quia hæreseos toleratio est actus turpis, qui sicuti juramento convalidari nequit, ita quoque nemo ad

ad eum sese efficaciter obligare poterit, utut accedat promissio sub fide generosa interposita. *Helenahic hic salta!* Sed salva res est. Præterquam enim quod *Valenses* nondum sint hæreseos convicti, puto insuper hæreseos tolerationem, rem per se illicitam non esse, nec Jure divinô, sed humanô saltim prohiberi. Quid igitur obest, quò minus objectum promissionis constituere possit inadæquatum, sive partiale? Instas: est tamen res civiliter turpis, quæ æque vitiat omnem contractum atque promissionem, per *l. non dubium 5. C. d. LL.* Verùm respondeo breviter: Principi, utpote Legibus civilibus soluto *l. 31. ff. d. LL. Illustris Dn. Strykius de success. ab intest. dissert. 8. c. 17. §. 19.* hic aliquid licere, quod privatis non licet, ne sc. occasio adimatur hæreticis imbibendi veræ religionis fundamenta: præstat enim dissentientibus quodcunque permittere exercitium, quàm penitus cum pernicie ipsorum atque reip. eos ejicere. *Conf. Clem. Berg introd in Polit. c. 15. §. 8.* Exemplum satis triste nobis præbet desolata Hispania. Præterea *infra c. 3.* dicemus, quod promissio ejusmodi solennis possit convalidare actum, Jure civili alias interdictum. Inprimis autem salvô suô stat talô nostra assertio tunc, quando pacatè vivunt hæretici, neque alios seducere student. Fallit contra quoad illos Principes, quibus pacta, conventiones atque LL. obstant fundamentales: hæ enim ubi adsunt, ibi non licet tolerare in religione dissentientes. Hinc si ipsis exercitium superstitionis Princeps concederet liberum, sub splendore quidem suæ dignitatis, sed reclamantibus legibus fundamentalibus, illa promissio

- non subsisteret, sed sua corrueret sponte, quia sic veniret adversus proprium factum, & pactum prius, indeque alteri quæsitum jus tolleret per posterius, sine ipsius consensu ac voluntate. Eadem hæc controversia evoluta est à celeberrimo *Dn. D. Paulini* in der *Zeit-kürzenden erbaulichen Lust* th. 221. uti testatur *Dn. Zenzel* in *Monatl. Unterredungen* mens. April. d. A. 1695. p. 284. Quomodo autem illa decisa sit, me quidem latet, cum librum istum conspiciendi hæcenus nondum potui habere copiam. Quicquid hujus rei sit, *Comes Tækeli*, edoctus principia Catholicorum, & Jesuitarum inprimis reservationes mentales, noluit accipere conditiones pacis, ipsi statim, postquam Vienna liberata esset obsidione, ab Imperatore oblatas, utut Imperator sub fide Imperatoria, & Dux Lotharingiæ, sub principali, ipsi, & p̄testantium religioni addictis, securitatem, restitutionem & liberum religionis promitteret exercitium. An verò benè an male egerit? *vid. Autorem des raisonnablen Staats-protocolls* c. 2. per tot. imprimis a. p. 11. Redeamus in viam. Ad Ducum classem referendi quoque sunt Land- & Marg-Gravii, utpote qui Ducibus dignitate sunt æquales. *Reinkingk. de Regim. Sec. & Eccl. L. 1. cl. 4. c. 12. n. 18.* Quod tamen non extenderes ad Marchiones Italiæ *ibid. n. 14.* neque ad Marchiones Galliæ. Unde etiam Elector Brand. nullus recipit literas, quibus inscriptum: *Marquis*. Sequuntur Principes promittentes *bey Fürstl. Glauben/ Ehren und Würden.*
37. In specie quod attinet Episcopos Germaniæ, possunt & illi sub fide gentilitia promittere, quatenus scil. sunt Prin-

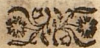

Principes Imp. aut ex Nobilium profapia atque sanguine nati. Exinde statim liquet, promissionem sub Episcopali dignitate factam, bey *Bischöflichen Würden* / proprie huc non spectare, quia Episcopi, quæ Episcopi, non sunt nobiles. Quicquid hujus sit, eo sanctius illa ipsis venit servanda, quo majorem suis personis inesse credunt sanctitatem. Quod in laicis vitium, id in Clericis plerumque est flagitium. Sed 38.
 tantum abest, ut datam fidem semper pendant magni, ut potius illam fasto sapius spernant animo, omnia sibi in omnia licere putantes. Inter cæteros perfidiæ facinore nobilitavit se *Christophorns Bernhardus à Galen*, Monasteriensium quondam Episcopus, utpote cujus promissiones sub dignitate Episcopali, bey *seiner Bischoffs Würde* / factæ, semper magno vacillarunt opere, claudicaruntque, adeo, ut nunquam utilitatem vincere potuerint. Rationem vide apud *Zennerum in Sommer-Parnas d. A. 1692.* Idem dicendum de Pontificibus, cum & hi aliter sub fide generosa promissum facere non possint, quàm quatenus sunt Principes seculares, aut natales suos debent nobilibus parentibus. *Conf. Mylerus ab Ehbrenbach c. i. §. 6. in med.* Et sic pariter excluditur asseveratio sub dignitate papali, bey *Päpstil. Würden und Treuen* / facta, cum & pontificatus, quæ talis, non sit officium seculare sed Ecclesiasticum, Ecclesiasticæ autem dignitates non sunt hujus loci. Et quamvis ob eandem rationem, quæ modò data est, promptiores quàm alii esse deberent ad fidem datam præstandam, proh dolor! tamen & hîc obtinet illud: *nusquam tuta fides!* Exemplo 41.
 suô

- suò id docet nos *Johannes XXIII.* quippe qui, utur *Johanni Hussio*, Constantiam vocato, coram concilio securitatem pollicitus fuerat verbis maximè solennibus, adeò, ut etiam in hæc erumpere verba nullus dubitaverit: *etiamsi Hussius fratrem meum occidisset germanum, nihilominus frueretur securitate*, attamen nullus fletit promissis, siquidem ipsum miserum in modum curaverat concremari. *vid. Dn. à Ziegler d.l. n. 3. d. 6. Jul. p. 790.* Dignus sanè hic fuit Papa, quicum micares in tenebris. Et licet *Puffendorffius c. 8. §. 12. introduct. Hist. & Reinkingk. d.l. L. 2. cl. 1. c. 2. n. 26.* hoc adscribat Imperatori *Sigismundo*, utpote qui securum reddiderat *Hussium* ab omni periculo, existimo tamen Imperatorè non tam præcepisse, quam non impedivisse (utur nec hoc semper mereatur excusationem, cum culpæ reus sit, qui impedimentum non amovet, cum possit. *l. quibus 40. in pr. ff. d. condit. & demonst. Barbosa l. c. t. impedimentum ax. 2.*) ejus combustionem. Aliud exemplum perjurii papalis videre est apud *Puffendorff. c. 8. §. 5. p. m. 578.* Succedunt denique Comites, Barones atque Nobiles in specie sic dicti, promittentes *ben Gräfl. Freyherrl. Adel. Ehren/ Treuen und Glauben.* Nolo hic ad exempla provocare, quandoquidem illa toto fere ubivis contingunt die.
42. Saltim id quæri meretur, num recens creati Nobiles, sive ut *Bæclerus L. 10 c. 1. p. 241. de Notit. Imp.* dicit: Novi homines (ita enim apud Romanos vocabantur olim, quorum majores nullum gesserant magistratum *vid. Orat. 1. Cic. cont. Varr.*) pertineant ad subiectum fidei generositatis? Ratio dubitandi esse potest

potest (1.) quod ad torneamenta non admittantur. *Besold. Synops. Pol. c. 16. §. 10. p. 175. Rbetius de Jure Publ. L. 1. t. 19. §. 8. Limn. J. Pub. L. 6. c. 5. n. 62 Knipschilt de fideicom. fam. illustr. c. 7. n. 57.* etiamsi ipsis expressè ab Imperatore concessa sit facultas adeundi ludos equestres, iisque se immiscendi. *Strauch. in specim. Inst. jur. Pub. tit. 23. §. 6. Add. Progymnasim. Praxeos Jurid. Dn. Ringii progym. 9. n. 15. 16.* Si sc. consuetudo aut statuta adsint prohibitiva, utpote quæ Imperator per suam indulgentiam aut privilegiorum concessionem tollere non potest, ob capitulationem ipsi præscriptam, & quidem ob ejus *art. 3.* in quo omnia, Statibus quæsitæ, jura confirmata, ibi: *Berechtigkeiten und gute Gewohnheiten/* adeo efficaciter, ut privilegia in præjudicium illorum concessa frustranea esse debeant ac nulla. ibi: *Niemand einig privilegium dawider ertheilen x.* (Dissentit *Lehmannus in Tract. de variis ludendi Generibus c. 2. n. 26. p. 33. Hahn. in dissert. de jure Nobilium singulari th. 13.*) Omne enim privilegium salvò jure tertii concessum intelligitur. *Barbosa d. l. t. privilegium ax. 16.* Dicis: atqui speciali Imperatoris sanctione posteriori, juri statutorio potest derogari, E. quoque per privilegium. *Mylerus ab Ehbrenbach de Stat. Imp. P. 2. c. 39. §. 7. p. 363.* Sed respondet ibidem clarissimus Autor, procedere hoc, si illa sanctio in comitiis lata sit publicis: Sic enim & non aliter Principum derogari potest Juri statutorio. (2.) quia facile non recipiuntur in alicujus Episcopatus capitularium numerum, *weil sie nicht Stift- und Rittermässig gebohren/* Nec (3.) in Saxonia possunt comparere in conventu Statu-

- Statuum provincialium, eorum nimirum, qui nobiles sunt, in der Ritter-Stuben. Nec (4.) in Silelia in Judici-
cio equestri, Sie dürfen nicht auf der Ritterbanck oder
Ehren-Tafel sitzen. *Ring. c.l. progymn. 9.n.9. Becman. de
Not. dignit. illust. diss. ii. c. 2. §. 9.* etiam si alias quoad animū
sint Codrō aut Spartā generosiores. Nec (5.) in judi-
cio aulico possunt sedere in scamno equitum, auf der
Ritterbanck. *vid. Capitul. Joseph. art. 39.* ibi: Das in
unsern Reichs-Hoff-Kriegs-und andern Rächten auf
den Ritterbäncken zwischen denen von Ritterstand/
welche zu Schild und Helm Ritter-und Stifftmäsig
gehohren / *ibique Strykius in Coll. Mscto. Add. Vitriarii*
45. *Inst. jur. Pub. L. 4. t. 7. §. 16.* Verū quoniam hæc om-
nia tantum juris sunt statutarii, ideo non dubitamus
quæstionem affirmare & asserere, quod etiam novi
homines aliquid sub nobilitatis polliceri queant splen-
dore, ex hac unica quidem, sed sat sufficienti ac idonea
ratione, quod sint Nobiles, qui nobilitatem ad suos
propagare possunt descendentes, utut nobilitati sint
saltem à Principe, qui imperii Status est. Præsuppositō
46. namque hoc, quod Status Imp. gaudeant jure nobili-
tandi in suis territoriis *vid. art. 8. Instr. Pac. Osnab. §.*
gaudeant. & Andr. Knichen de Jure territor. c. 4. n. 4.
Nobiles etiam, ab illis creati, promittere poterunt sub
nobilitatis fide. Ad argumenta, in contrarium afferri
solita, respondet *Autor dissertationis, quæ olim sub præ-
sidio D. Bechmanni de jure conferendi dignitates & c.
Fenæ habita c. ult. §. 5.* Quoniam tamen teste *Dn Rhetio
L. i. t. 19. §. 3. Instit. J. Pub.* taliter creati in aliis Statuum
Imp. territoriis, & integro imperio R. G. nobiles non
haben-

habentur, ideò quoque eorum promissio vix ultra
 Principis, à quo creati, valebit territorium *Conf. Ru-*
melinus ad A.B. P. 3. diff. 3. §. 4. in addit. Idem affir- 47.
 marem quoque de illis, qui patre nobili, matre vero
 ignobili sunt nati, siquidem non mater nobilitat, sed
 pater. *cap. ult. Ext. de convers. infid. & l. 19. ff. de St. H.*
Imo, si ipsa uxor nobilitatem consequitur per maritum
l. 8. ff. de Senat. l. mulieres 13. C. d. dignit. Dn. Rhetius
d. l. §. 9. Filius quoque ex ejusmodi matrimonio in-
 æquali natus, quin nobilis sit, & consequenter aliquid
 sub fide gentilitia asserere queat, nullis ambigo. *vid.*
Reinkingk de regim. Sec. & Eccl. L. I. class. 5. c. II. n. 23.
Rhetius d. l. §. 8. Liebenthal Exercit. 10. Colleg. Pol. q. 5.
 p. 520. Non verò procedit hoc vice versâ, ita nimirum 48.
 ut etiam ille, qui matrem nobilem, patrem vero igno-
 bilem habet, nobilis, & proin nostræ promissionis sit
 subjectum habile. *vid. Speidel. Specul. jurid. Polit. sub*
voce Adel / ibi: Sinegen kan eine von Adel ihren
Mann/der nicht Edel/den Adel nicht mittheilen/ adeo-
 que nec provocare possit ad suam nobilitatem, nec
 sub ejus fide aliquid asseverare. Quid dicendum de 49.
 Nobilibus peregrinis v. g. Gallis, Hispanis, Italis &c.
 Puto & hos admittendos esse, modò nobilitatem ha-
 beant ab eo, penes quem est jus nobilitandi. Ubi se-
 dulò observandum, quòd nos peregrinos habeamus
 nobiles, & consequenter quoque Nobilium jure gau-
 dere sinamus, non eo, quasi alienus Princeps pote-
 statem suam ad nos extendere queat, sed quia unus-
 quisque Regum alterius majestatem comiter vene-
 rari solet. *Illustris Dn. Stryk. in coll. Msc. ad Capit.*

D

Jose-

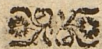

Josephi art 43. Dn. Rhet. d. l. L. i. tit. 19. §. 4. Nec ob-
 stat, quod peregrini sint juris nostri incapaces. *Bar-*
bofa d. l. tit. peregrinus ax. i. Kleinschmidius in pr. cogn.
jur. Tr. 2. Sect. 1. n. 181. p. 164. Constat enim non nisi
 inter omnes, quod moribus nostris ille rigor juris
 civilis maximam partem mutatus, & ubivis ferè in-
 troductum sit contrarium, *vid. Lauterbach. Compend.*
Jur. d. Stat. Hom. lit. D. Ut taceam, quòd, quando di-
 cunt, peregrinos juris civilis esse incapaces, ex nonnul-
 lorum sententia peregrinus tunc denotet illum, qui
 jus civitatis amisit ex causa pœnæ, non vero, qui non
 50. fit civis Romanus. *Barbofa d. l.* Nec excludendi hîc
 veniunt Patricii, quatenus nempe à Nobilibus non
 tam gradu differunt, quàm loco, & germanicè audi-
 unt: *Die Adel. Geschlechter* / illisque opponuntur, qui
 gradu Nobilibus sunt inferiores, ac *die Bürgerlichen und*
erbahren Geschlechter dicuntur: Illi enim quoniam re-
 ipsa nobilitate ab Imperatore concessa fulgent. *Kyllin-*
gerus de Ganerbiis Castror. discurs. 3. n. 95. p. 34. quin
 sub fide sese obligare queant generosa, eo minus habet
 dubii, quo certius est, quod admissi olim fuerint ad
 torneamenta, teste *Schwedero in introduct. in jus Publ.*
Part. spec. sect. 2. c. 19. th. 3. Et quamvis Nobiles ple-
 rumque inhabitent pagos, id tamen non perpetuum
 esse, Rinthelium nostrum docet, ubi tot antiquissimæ
 commorantur Familiæ, quibus si statûs moveres
 controversiam, pessimam reportares gratiam, & nihil
 prorsus obtineres. Quid? quod antiquis temporibus
 nobiles illi tantum fuerunt dicti, qui habitabant
 in urbibus, reliquos vero vocaverunt *aypoines*,
 pro-

prouti tradit *Kyllingerus d. l. n. 98.* Neque repelluntur 51.
hîc milites, quatenus nimirum sunt nobiles. Et licet
militum fidem fluxam dicat ipse *Tacitus*, nihilominus
tamen, quia iustalionis in milites, fidem frangentes,
torqueri potest, recte omninò & isti hîc admittuntur.
Unde quando se dedunt sub fide generosa: *Wann sie
sich auf Cavalliers-parole ergeben /* occidi minimè
possunt citra grande facinus, cum jus victoris in vi-
ctos non ita absolutum in hac conditionata deditio-
ne, ut in simplici, *wann man sich bloss auf discretion er-
giebt /* est, sed conventionis lege definitum. *Clemens
Berg. in introd. in Doct. Pol. c. 16. §. 25. Conf. Hugo
Grotius de jure B. & P. L. 3. c. 4. §. 10. & c. 11. §. 13.*
*Ut & elegans dissertatio de cæde hostium captivorum,
quæ non ita pridem prodit Argentorati sub præsidio Dn.
Zentgravi ad dict. loc. Hugon. Grot.* Majorem tamen
licentiam competere reor in illos, qui fidem dederunt
de non militando adversus victorem, & postea, sumtis
contra datam fidem armis, rursus à victore capiuntur,
ut ut fortè colore aliquo illud velint excusare, sicuti
Comes Fontanus olim, qui se obstrinxerat sanctè, ne-
que peditem, neque equitem pugnaturum se adver-
sus Gallos, & tamen in prælio ad Rociojum sellâ gesta-
toriâ fuerat usus in datæ fidei fraudem. *Benjam. Pri-
olus Hist. Gall. L. 2. 4.* Res enim dijudicanda non ex
animi jurantis sententia, qui sciens falsum jurat, sed ex
sententia ejus, cui juratur, hominis Deique *Schilt.
Manuduct. in Philos. Mor. c. 2. §. 21. p. 61. Brunnem. ad
l. 3. ff. de jurejur. n. 4.* Idem quoque obtinet, quando
captivi redimuntur sub nuda promissione nobilitatis

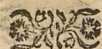

- de dimittendis vicissim aliis, Man wolle andere darge-
 gen loß lassen. *vid. dissert. D. Nergeri ventilata Vitem-
 bergæ de juribus regenerationis memb. post. period. 3. §. 19.*
 Vel dimittuntur, datâ ab ipsis fide generosâ, de exsol-
 vendo lytro, wenn man sie auf Cavaliers-parole loß
 läßt. *vid. Fritsch. in addit. ad Besoldi Thes. Pract. sub
 vocabulo: auf parole, auf Cavallier-parole. Conf. Dn.
 Ring. in progymnasmat. prax. Jur. P.I. progym. 4. n. 48.*
52. p. 39. Cum hunc in modum famosus ille Nobilis Saxo,
 Kunz von Kauffungen dictus, è captivitate dimittere-
 tur à Wilhelmo, Electoris Sax Friderici II. fratre,
 & postea pro illo Elector, sub cujus auspiciis militave-
 rat ipse contra *Guilielmum*, lytrum exsolvere recusave-
 rat, hic tantam eapropter conceperat iram, ut vel
 dirissima moliri, & Electoris bigam filiorum ex arce
 Altenburgensi furtim abducere nullus erubuerit, nul-
 lus fugitaverit. Diobolares atq; nequissimi homines
 superos si flectere nequeunt, movent acheronta. Totam
 historiam vernaculâ eleganter conscriptam exhibet le-
 gendam *Generosus Dn. à Ziegler d. 8. Jul. n. 4. p. 800.*
53. Quantum autem sit lytrum, id subinde variat, & ple-
 rumque in arbitrio victoris est. *Ring. d. l. progym. 4.
 n. 56. p. 29.* Si conventiones ac literæ adsint partium
 belligerantium, quibus redemptio cujusque æstimata
 & definita, quasque Galli *cartels des prisonniers* di-
 cere solent, tunc res expedita. Sic enim sub fide di-
 missus, ein auf parole cartelmässig loßgelassener tan-
 tum tenetur solvere, quantum census ejus factus est,
 non habito respectu personarum dignitatis, an nobi-
 les sc. sint, an ignobiles, sed plerumque officii *vid. Dn.
 Thomæ*

Thomæ diff. inaug. de jure extraord. Giessæ habita §. 41. in f. p. 51. Nisi rursus aliter conveniretur inter captum atque captorem: ita enim huic pactioni, utpote legem danti contractibus, standum esset. Quid, si captivus aliquis, fide habitâ generosâ, dimissionem impetrasset, ipse vero fidem negligeret? Ejusmodi perfidum ter citari edictaliter, & si non compareat, pro infami declarari, & interdum quoque nomen ejus publico affigi posse patibulo puto *arg eorum, que habet Hoyer in Corp. Jur. Milit. th. 14. art. 70. p. 200. Add. Dn. Ring c. 1.* Quid si nobilis se conferat de saga aut toga ad pallium? Adhuc eum spondere posse sub fide nobilitatis existimo. Quamvis enim, quod negari non potest, Clericus jure feudali nequeat succedere in feudo. *Dn. Stryk. Exam. jur. Feud. c. 15. Q. 22.* adeo, ut, si acquisitio jam tum feudo talis fiat, illo utique privetur. *2. Feud. 30. §. ex hoc;* Nec feudum de novo acquirere possit. *Schilt. Inst. jur. feud. c. 5. §. 4.* Nisi dominus sciat ipsum Clericum esse. *Dn. Stryk. d. l. c. 6. Q. 18.* Attamen, quia Clericus à feudo repellitur non eò, quasi clericatus minoris assumptio sit modus tollendi nobilitatem, sed quia inhabilis factus ad exhibenda debita servitia in persona, & prætereà quoque hodiernis moribus à feudi antiqui successione excludi non solet. *Id. d. l. c. 15. Q. 23.* Ideò tantum abest, ut credam, nobilem, factum clericum, prohiberi, quò minus sub fide illustri aliquid adhuc polliceri queat, ut potius etiam atque etiam mihi habeam persuasum, ob duplicem dignitatis, quâ fulget, characterem, ipsi plus ferè fidei tribuendum esse, quam illi, qui præter nobi-

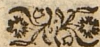

nobilitatis splendorem nullâ aliâ gaudet dignitate. Hoc nullus possum ire inficias, quòd neutiquam quadret, ut ipsè spondeat quid, *hey* cavalliers parole, cum hæc phrasis propria ferè facta sit illorum, qui arma tractant, Nobilium, aut minimùm in numero laicorum sunt. Nisi dicere velles, & DEUM habere suos in hoc mundo equites, vulgò die *Gottes-Cavalliers* dictos, aut dari equites sacros v.g. *S. Johannis, Teutonicos*, de quibus *vid. Instit. jur. Can. Dn. Schilteri L. 1. t. 12. per tot. Europ. Her. p. 188. & p. 158.* nos verò impræsentiarum non loquimur. Fœminæ, sive sint oriundæ ex sangvine generoso, sive nobilitatem suis debeant maritis, huc quoque spectant. Quæcunque enim eminentia marito vel ex nativitate vel ex singulari competit privilegio, illa communicatur uxori. *Barbosa in Thes. Loc. Com. tit. uxor ax. 16.* Ratio ibi additur, quia viri conditionem sequitur uxor *l. 8. ff. de Senat.* & radius splendet mariti *l. 13. C. de dignit.* Ubi expresse dicitur: *mulieres honore maritorum erigimus, genere nobilitamus &c.* Conf. *Mylerus ab Ehrenbach de Statibus Imp. P. 1. c. 34. per tot. Brautlachii Epitom. jur. publ. L. 4. c. 5. §. 18. Coccejus in juris publici prudentia c. 28. §. 28.* Et hoc ampliatur rursus in tantum, ut procedat etiam quoad viduas, quamdiu tales manent. *Brunnem. ad l. 10. C. d. Nupt. n. 4.* Quia vidua tamdiu in priori matrimonio censetur stare, quamdiu alteri non est nupta. *l. fin. C. de bon. quæ lib.* Et quia imago censetur esse viri defuncti *Barbosa l. c. tit. vidua. ax. 1.* Aliud quoad forum Saxon asserit *Goilielmus Bæckel de Publ. Judic. disquis. 5 n. 18.* quod sc. ibi maritò mortuò uxor recedat ad

ad statum nativitatis atque suæ familiae. Quò præsuppositò, sequitur, quod ibi vidua ex ordine civico oriunda, & nobili nupta, mortuâ maritâ, nihil sibi sibi generola, bey thren Adel. Ehren / promittere possit. Quid, si invertamus casum, & ponamus, nobilem nubere ignobili? In Germania moris esse, ut natæ fœminæ Principes, nuptæ Comitibus, & vivis maritis & post eorum obitum ab Imperatore & Statibus Imperbis & literis salutentur Principes, testatur inter alios *Clemens Berg. d. l. c. 3. §. 25. in f.* Sed an idem quoque procedat in fœminis nobilibus, ignobilibus planè nubentibus, ut sc. & hæ habeantur pro nobilibus, tam vivis quam mortuis maritis ignobilibus, & consequenter sub fide gentilitia adhuc promittere queant, asserere non auderem, cum experientia videatur reclamare, & juri quoque civili consonum sit ac conveniens, ut uxor sequatur conditionem mariti, per *dict. l. 8. ff. de Senat. Conf. Vitriarii jus Publ. L. 3. th. 21. §. 6. in Not. p. 1024. Add. Brunnem. d. l. n. 5. 6.* Aliud tamen rursus obtineret in Saxonia, si illa sententia *Bækeli*, modo recensita, ibi esset recepta. Aliud quoque esset, si ejusmodi vidua denuò nuberet, & quidem viro nobili, sic enim recuperaret nobilitatem per prius matrimonium amissam *Vitriarius d. l.* Pertinent denique huc hermaphroditi, sive androgyni, etiamsi in illis fœmininus prævaleat sexus, quia, uti hætenus demonstratum, nec fœminæ prohibentur spondere aliquid sub fide generositatis, exceptis tamen hîc illis casibus, quibus fœmina non nisi juramento solenni actum confirmare potest: sic enim hermaphroditus, si sequiori

57-

quiori annumeretur sexui, tanquam potiori l. 10. ff. d. stat. H. jure quoque censeretur foeminarum. Quod si neuter prævaleret casus, ad hermaphroditum de utroque participaret ex æquo, tum electionem habere hermaphroditum, vult *Barbosa d.l. tit. hermaphroditus ax. 2. Add. Irenicum Numa Pompil. cum Hippocrate p. 164. in f. Jacobus Mollerus in tract. de Cornutis, hermaphroditis &c. p. 181. c. 6.* Sed nos sententiam hanc improbamus cum illustri Dn. Strykio in tract. de jure sensuum diss. I. de visu c. l. n. 62. p. 49. putantes cum eo, consilio Medicorum, ocularique inspectioni, hoc casu standum esse in dubio.

§. II.

58. Haftenus dictum de illis, qui spondere aliquid sub fide generositatis possunt. Proferimus pedem ad illos, qui admittuntur quidem ad ejusmodi promissionem, sed non nisi difficulter. Spectant huc (1.) suspecti de fide. Sicut enim suspectus de perjurio vix admittendus ad juramenti præstationem, c. ille qui hominem 22. q. 2. *Lauterbach. in compend. tit. de Jurejur. lit. S.* Ita quoque, argumentò à Juramento ad promissionem nostram deductò, idem affirmo de illo, qui à se fractum iri fidem suspicionem præbet. v. g. Si jam tum semel delibavit fidem, qui enim semel verecundiæ transiit fines, illum gnaviter oportet esse impudentem, inquit *Cicero. Qui semel malus, semper præsumitur talis. Barbosa Thesaur. loc. com. tit. malus ax. 2.* Namque ejusmodi suspectis solenne est ac perfamiliare dicit *Freudenberg de Rescript. morat. t. 7. concl. 30.* ut jurent per fidem gentilitiam, *Ja es sey ihnen offers in Mundel als*

als das liebe Brod. Et de hisce exaudiendum esse existimo illud:

Nobilis, aut nebulo, parum discrimine distant.
 Nec facile admittentur pauperes. Ut enim de Jure 59.
 minus fidei habetur testimonio pauperis, quam divitis
l. 3. ff. d. test. Freudenberg. d. l. tit. 8. concl. 40. Ita quo-
 que idem dicerem de nobilibus, quibus res angusta
 domi est. Et licet paupertas per se non sit de genere
 malorum, nec abjectum faciat quempiam. *Barbosa*
d. l. tit. pauper. ax. 4. neque suspicionem inducat. *Sult.*
Inst. d. suspect. tur. & cur. Barbosa d. l. ax. 8. at tamen
 quia pauper lucri causa facile aliquid admittet, quod
 alioquin forte nunquam fuisset admissurus, hinc mini-
 mum probè ratio habenda est circumstantiarum, &
 videndum, qui cum tibi agatur, an sit v. g. bonis præ-
 ditus moribus &c. *Conf. Landrecht L. 2. art. 5. n. 3. ibi:*
 Ob wohl ein armer Mann treu und wahrhaftig und
 Bieder seyn könne / dennoch man lieber von ihm ein
 Pfand nehme / als das man allein seiner blossen Treu
 glauben soll. *vid. Freudenberg l. c.* Sæpè enim pau-
 pertas instrumentum est ac causa alicujus mali. Unde
 quoque exclamat *Martialis L. II. O quantum cogit ege-*
stas! & Crusus de iudiciis delictorum P. 1. c. 98. n. 26.
 tradit: Nobiles strictè sic dictos, rebus & bonis lapsos,
 ac ad egestatem redactos, juxta vulgarem curiarum sty-
 lum, etiam in causis civilibus jurare cogi. *Add. omninò*
Kuipfchilt de fideicom. Illust. fam. c. 7. n. 31. seqq.

§. III

Instandum ceptis. Veniendum ad illos, qui 60.
 impediuntur ob aliquod vitium naturale, quò minus

E

sub

sub fide gentilitia obligationem contrahere queant. Ubi notares hanc regulam: Quicumque impeditur jurare, ille quoque impeditur nostrum in modum promittere, propterea, quia & juramentum & promissio, sub fide nobilitatis facta, intellectum præsupponit ac voluntatem. Atqui furiosus, mente captus, pupillus &c. E. Fallit tamen hæc regula in minoribus, quippe qui jurare possunt, polliceri verò ac spondere sub fide generosa impediuntur, propter metum nimirum restitutionis in integrum, quam impedit quidem juramentum, utpote quod ex minori facit majorem, *per Auth. sacramenta puberum c. si advers. vend. Everhard. à Middelburg in Loc. Arg. leg. loc. à vi juramenti 130. n. 2. de quo infra c. seq. pluribus*, Non verò obligatio facta bey Adel. Ehren und Treuen. *Habn. ad Wesenb. tit. de minoribus n. 3. p. m. 337.* Et ita respondisse *Dnm. Antecessores Facult. Helmstad A. 1602. d. 2. Jun. testatur idem Habnius d. l.* verba ita habent. *Das J. v. N. in integrum zu restituiren und in den Stand zu setzen / darinnen vor ergangenen Vertrag die Sache gewesen / und demnach zu rechtmäßiger gebührender Theilung zu verstaten. In welchen allen die Verpflichtung bey Adel. Ehren und Nides statt gestalten Sachen nach ihm unschädlich ist / B. N. W.* Dicis: juramentum ex minori facit majorem, E. quoque promissio sub fide generositatis contracta: Ratio consequentiæ est, quia quoad effectum non differunt. Sed rz. procederet omnino consequentia, si in omnibus illa duo effective convenirent, & nulla datæ rationis ostendi posset exceptio. *Conf. que. c. 6. §. 3. dicemus infra.*

§. IV

§. IV.

Pauca quoque monenda sunt de illis, qui ob cer-
 tam causam polliceri prohibentur à lege. Huc refer-
 (1.) naturales ac spurios; hi enim, quia nobilitatem
 non acquirunt tanquam illegitimè nati, *Rumelinus ad*
A. B. P. 3. diff. 3. th. 8. p. 680. Nolden de success. ab inte-
stato n. 57. p. 60. cum sordes non mereantur poni
 inter præcipuos. *l. humilem. C. d. incest. nupt. Gail. L. 2.*
ob. 88. n. 2. & ob. 115. n. 3. Liebenthal Colleg. Polit. Exerc.
10. Q. 8. p. 525. nec arma sive insignia gerant paren-
 tum, juxta illud:

Das ehelich und frey gebohrne Kind/
 Behält seines Vaters Heerschild.

Nolden d. l. nec fidei compotes erunt generosæ. Aliud
 quoad legitimatos per subsequens matrimonium sta-
 tuendum: hi enim, quia in omnibus comparantur
 legitimè natis. *Carpz. P. 3. c. 38. d. 17. n. 2. 3. Dn. Stryk.*
in Exam. jur. feud. c. 15. Q. 38. ideò quoque sine du-
 bio dignitatis, quâ pater pollet, capaces erunt, *Conf.*
l. 2. C. d. dignit. Et consequenter aliquid spondere
 poterunt sub ejus fide. *Addat. Rumelinus d. l. P. 2. diff. 6.*
§. 12. Et Stephan. de juris dict. L. 2. p. 1. c. 5. memb. 2. n. 70.
Dissentit Liebenthal d. l. Q. 9. p. m. 527. (2.) Adoptatos;
 cum enim nobilitas non nisi expressâ Imperatoris hodie
 concedatur autoritate. *Dn. Stryk. in coll. Mscto. ad dict.*
Exam. c. 3. Q. 35. & propterea terræ filii per adoptio-
 nem fieri non possunt nobiles. *King. Progymnasn.*
prax. jurid. prog. 13. n. 16. ideò nec sub fide nobilitatis
 aliquid promittere poterunt à Nobilibus adoptati. Ju-
 re civili tamen, quia per adoptionem à Nobilibus
 factam

- factam nobilitas confertur adoptato ignobili, per *l. per adoptionem 35. ff. d. adopt. & l. 5. 6. 10. ff. d. Senat.* Modò scil. adoptio fuerit plena aut etiam arrogatio. *Hopp. in Comment. Inst. tit. d. adopt. §. 8.* idcirco adoptatus etiam sine dubio spondere poterit sub fide generosa.
64. (3.) infames. (4.) civiliter mortuos s. bannitos, in quorum numero est v. g. supremus vigiliarum magister *eb Heidersdorff*, proscriptus ob traditionem urbis Heidelbergensis, hosti adeo turpiter facta. (5.) illos, qui per exercitium vilium artiū indignos sese reddiderunt
67. nobilitate *l. 6. C. de dignit.* (6.) certò modò istos, qui quidem nobiles nati, sed mercaturam exercent. *Conf. Rumelinus ad A.B. diss. 3. P. 3. §. 9. per tot.* Si tamen ut mercatores *bey Treuen und Glauben* aliquid sponderent, in vim iuramenti utique sese obligarent, quia etiam inter mercatores hæc verba iuramento æqui pollent. *Lauterb. Coll. Theor. pract. tit. de Jurejur. §. 20. p. 799.*
68. (7.) Prodigos, utpote qui furiosis comparantur. *l. 12. §. 2. ff. d. tut. & cur. l. 1. pr. ff. d. curat. fur. l. 6. ff. d. V. O.*
- (8.) Surdos & mutos naturâtales, & qui neque scriptò neque ore tenus intellectum ac suam exprimere possunt voluntatem (9.) Filium f. quantum sc. ad mutuum; hoc enim non convalidatur, etiam si addatur clausula, *bey meinen Adel. Ehren /* quatenus scil. hoc vergeret in præjudicium tertii, *vid. infra c. 6. §. 3.* (12.) constitutos in officio, Nobilibus alias concedi solito, *die eine Adel. charge bedienem /* & muneris alicujus militaris eximii administratores factos forte fortuna,
71. *die Cavalliers von fortun.* (13.) ministros, quippe qui nihil promittere valent sub fide & dignitate suorum
- prin-

principalium, auf ihrer Herren parole nisi sc. specialia ad id habeant mandata. Exemplum luculentum nobis est in recens renunciato Duce *Busferio*, qui, ut ipsi fides adhiberetur, literas mandati ab ipso Rege scriptas ostendebat de *Dixmudiensi* praesidio dimittendo, juxta tenorem nimirum conventionis inter praefectum ejus atque Gallos initae. Ut enim in alterius animam jurare non possum, nisi sim instructus legitimò mandato. *Illustr. Dn. Stryk. Exam. Jur. feud. c. 13. Q. 9. Introd. ad prax. for. c. 12. §. 7. Celeberrimus Dn. Wagenfeilius c. 7. p. 692. Synops. Jur. feud. quae extat in loculamento 5to nuper edita librorum juvenilium peræ. Philippus in Usu pract. Instit. L. 4. eclog. 74. n. 5. Desselius Erotem. Jur. Canon. tit. d. jurament. calum. Q. 4. p. m. 119.* Ita quoque ministrum vel procuratorem non existimo aliquid promittere posse ita solenniter, nisi ad id pariter rite sit instructus: Conveniunt enim ejusm. promissio, atque juramentū effective. *vid. inf. c. 6. §. 3.* Ergò eadem quoque hic observandæ erunt præcautiones, ne tertius inde citra suum obligetur factum atque invitus. Memini me legisse in actis publicis, quod praefectus munimenti *Neuheufelii d. 1. Febr. A. 1683.* miserit aliquam epistolam ad civitatem, *Freistedel* dictam, & sitam versus Silesiam in superiori Hungaria, in qua sub fide Imperatoris Turcici minatus fuerat ipsi dirissima quæque, nisi certam pecuniæ summam intra statum exsolutura esset tempus. Ita autem illa habebat: *Ihr Freystädler Richter und Bürger des Spiessens würdige Hunde / aus was Ursach seyd ihr so Ungehorsam? Was hilffts euch / das ihr Hunde mir noch viel Postilionen*

72.

lionen herein schicket? Vielleicht ist eure Meinung/
 daß ich euch ungehuldigte Hunde alle gefangen nehmen
 lassen solle/ wofern ihr den Spieß-meritirte Hunde/
 als Ungehuldigte innerhalb 4. Tagen mit einer Summa
 Geldes euch nicht werdet einstellen / so verspreche ich
 bey meines grossen Herrn Glauben/ daß er euch in kur-
 zen alle gefangen nehmen lassen werde. Hæc ipsa epi-
 stola sicuti spirat partim truculentissimum, partim
 abderiticum ridiculumque caput; ita quoque ultima
 verba non potuissent obligare Imperatorem Turci-
 cum (juxta nostra scil. principia,) etiamsi res ipsa, de
 qua promissio facta, in se turpis non esset, nisi præfe-
 ctus instructus speciali id fecisset mandatò, aut Tu
 decisionem petere velles ex principiis turcicis, ac dice-
 re, Turcas sic obligari, etiamsi deficiat specificum
 mandatum. De juramento, quod Turcæ alioquin
 præstant Christianis *vid. Diar. Europ. P. 9. §. 8. n. 9.* Mul-
 tò minus ministri, promittentes aliquid sub fide pro-
 pria, auf ihre eigene parole, dominis præjudicare,
 hosque obligare queunt. Neque obest, quod factum
 ministri sit factum ipsius Principis. *l. que acta. ff. de
 offic. procur. Cesar.* Nam hæc ipsa lex eatenus tan-
 tum procedit, quatenus speciali mandatò minister fuit
 instructus, nec negotium ad ratificationem domini
 dilatum, aut mandatum ex ipsa præpositionis aut actus
 natura præsumitur. *vid. Rhet. Inst. Jur. publ. L. 3. t. 7.
 §. 2. 3. & Grotius de jure B. ac P. L. 3. c. 22. §. 2.* Rectè
 itaque *Frider. I.* Rex Daniæ, fidem, quam *Dmit Gül-*
denstern dederat *Christiano II.* Exregi, ex Hollandia
 reduci factò in Norwegiam, nullus agnoscebat, sed
 nihi-

nihilominus ipsum Sonderburgum & inde Callenburgum captivum abduci jubebat. *vid. Puffendorffs Einleitung c. 9. §. 6.* Promissionem enim facti alieni, quod in potestate non est pollicentis, nihil valere, infra c. 3. §. 6. planum sumus reddituri.

§. V.

Satis de subjecto activo. Restat, ut videamus quoque de passivo, sive illis, quibus sub fide aliquid promittitur illustri. Unò nomine de promissariis. Breviter: Quibuscunque potest jurari, illis quoque potest promitti sub fide generositatis. Nihil igitur interest, an sint nobiles, an ignobiles, fœminæ an masculi, modò intellectum habeant ac voluntatem: aliàs enim quid cum ipsis agatur, nesciunt. Neque excludimus hostes. *Brunnem. ad l. 5. ff. d. pact. n. 21. Reinkingk de regim. Secu. & Eccl. L. 2. ch. 1. c. 2. n. 16. seqq. Rauchbar. P. 2. Q. 4. n. 64. Schilter. in manuduct. ad Philosoph. moral. c. 2. §. 20. p. 59. Grot. de Jure B. & P. L. 3. c. 19. §. 1. & L. 2. c. 13. §. 14. Add. c. noli 23. q. 1. l. 22. §. ult. ff. quod. met. causa & Josue c. 6. v. 17. & 22. Jud. c. 1. v. 25. 26.* Neque paganos & infideles. *Clemens Berg. in introduct. in doct. Polit. c. 24. §. 7. c. 22. §. 8. c. 19. §. 11. c. 15. §. 8.* Exemplum perfidiæ in tali casu graviter à DEO vindicatæ *vid. apud generosum Dn. à Ziegler in Schauplatz der Zeit d. 11. Nov. n. 1. p. 1344. & Reinkingk d. l. L. 2. ch. 1. c. 2. n. 23.* neque hæreticos. *Clem. Berg. d. l. neque tyrannos. Grotius d. L. 3. c. 16. §. 2. & 3. Reinkingk d. l. n. 5. vid. tamen Hippolithus à Lapide de ratione Status P. 1. c. 7. p. m. 119.* Neque pyratas, latrones, prædones *Lynck, in Anal. ad Syntag. Struv. tit. de jurejur. th. 16.*

74.

th. 16. in f. arg. l. bona fides 31. ff. de pos. & l. non un-
 de 7. C. si cert. pet. Add. Grotius d. l. & L. 2. c. 13. §. 15. &
 Dn. Menckenius in gymnasio polemico jur. disp. 2. §. 10.
 p. 10. ut & Daniel Caspar von Lohenstein in Arminio
 P. I. L. 6. p. 869. Dissentit. Dn. Puffendorff. de jur. N. G.
 L. 4. c. 2. §. 8. neque profugos. Mylerus ab Ehrenbach
 de jur. asyl. c. 12. 18. neque perfidos. Grotius d. l. L. 2.
 c. 13. §. 16. L. 3. c. 19. §. 12. Rauchbar. d. l. Justus Lipsius
 L. 2. Polit. c. 14. n. 20. neque perduelles. Rauchbar. d. l.
 neque rebelles. Brunnem. ad l. 5. ff. d. l. neque servos
 Grotius d. L. 3. c. 19. §. 6. neque infames. Mencken. d. l.
 disp. 4. §. 21. p. 63. Et qui ejusmodi farinae alii sunt ho-
 minuciones. Nec obstat, quantum ad perfidos, illud
 vulgatum: frangenti fidem, fides frangatur eidem.
 nec capitul. Josephi art. 2. ibi ab initio statim: Und ser-
 ners nicht mehr verbindlich ist. Neque quod nuper
 captivus retentus fuerit Buslerius contra pacta, à con-
 federatis cum præfidio Namurcensi inita: omnia
 enim debent intelligi cum grano salis. Conf. Grotius. c. l.
 ult. §. 14. 15 & Barbosa in Th. loc. comm. tit. fides ax. 9.

CAP. III.

De Materia circa quam, sive objecto.

SUMMARIA.

1. Objectum promissionis in genere est jus promittentis. 2. Object. promissionis Nobilium angustius est ac illud jaramenti. 3. Regula de objecto. 4. Exceptio (1.) est, quando pro forma requiritur jaramentū. 5. Ratio exceptionis.	6. Unde colligi possit, jaramentum exigi in aliquo actu pro forma. 7. Exceptio (2.) est in actibus judicialibus. 8. Ratio hujus exceptionis. 9. Privilegia per fidem generosam confirmata sunt irrevocabilia.

10. An

10. Q. An monomachi aggregari possint illò casu, ubi pœna statuta duellantibus sub fide generosa? A.
11. Nec obstat, quòd sic Princeps fiat perjurus.
12. Aut perfidus.
13. Mylerus simpliciter asserit delicta aboleri posse à Principibus, sed minus caute.
14. Nec enim hoc procedit in delictis, quibus pœna jure divino statuta.
15. Idè dicendum quoque de asylis.
16. Quid si Princeps promittat eundi ac redendi securitatem?
17. Juramentum deponatorum non supplet consensum Parentũ.
18. Efficaciora tamen reddit sponsalia in personis, quæ sui juris sunt.
19. Nec amor excludit intellectum ac voluntatem.
20. Administratores munerum tenentur ad juramentum in puncto juris.
21. Non v. quoad praxin.
22. Exemplum in Aula Hass. Lanãgr.
23. Rectius tamen ab illis exigetur juramentum.
24. Aliud exemplum in administratoribus tutela, imprimis quoad Principes ex sententia Mœvii.
25. In Camera tamen imperiali illustres ac Principes jurare coguntur, sed per mandatarios.
26. Principes, minus circuli Ducis subeuntes, vere non jurant.
27. Donatio 500. solidos excedens valet, si juramentò vallata.
28. An & si sub generosa fide facta? N.
29. Imprimis si insinuatio absolute sit necessaria, ut in Saxon.
30. Donatio inter maritum & uxorem, patrem ac filium, non subsistit.
31. Confirmatur tamen juramentò.
32. An quoque fide generosa? N.
33. Valida est alienatio rerum dotaliũ confirmata fide generosa.
34. Quoad praxin.
35. Bona domanialia sunt inalienabilia.
36. Etiam si alienatio confirmata fide generosa.
37. Non licet pacisci de futura hereditate acquirenda.
38. Exceptio in Illustribus.
39. Exemplum recensetur.
40. Nec renunciatur valide hereditatibus nisi interpositò verò juramentò.
41. Casus recensetur.
42. Exceptio, si juramentum remittatur.
43. Rationes eorum, qui sufficere putant hoc casu fidem generosam.

44. Resolutio earundem.
45. Hodie tamen ex sententia Mevii renunciaciones valent absque juramento.
46. Testamenta jure civili revocantur, utri confirmata sint juramentò.
47. Ergò multò potiùs, si fide tantum generosa, tam jure civili quàm can.
48. Pacta contrahendi obligant, si fides accedat generosa.
49. Pactum commissorium non confirmatur juramentò, nec fide generosà.
50. Minor validè agere potest absque curatore.
51. Nec latus restitui potest, si juramentò confirmavit actum.
52. Secus si fide generosà.
53. Factum a ienum promitti nequit.
54. Nec confirmatur fide interposità generosà.
55. Sicuti nec juramentò.
56. Quia hoc sequitur naturam actus.
57. In ludo non licet promittere.
58. Corroboratur tamen promissio juramentò.
59. Fide generosà.
60. Homicidium non pertinet ad objectum nostræ promissionis.
61. Sicuti nec anella.
62. Melius est, ut uxor intercedat juratò pro marito, quam fide interposità generosà.
63. Si femina intercedit pro alio, quàm pro marito, non opus est juratorià renunciacione.
64. Fidejussores possunt renunciare suis beneficiis.
65. Si confirmant fidejussionem fide generosà omnibus renunciant beneficiis.
66. Ratio dissentientium.
67. Responsio ad eam.
68. Jure civili non licet juratò compromittere.
69. Bene tamen. can.
70. Idem, si id fiat per fidem generosam.
71. Testes tenentur verè jurare.
72. Negat id Mylerus ab Ehrenbach quoad Principes Imp.
73. Responsio ad ejus rationem.
74. Tenetur quilibet ad calumnia juramenti præstationem.
75. Nisi tacitè illud sit remissum à parte.
76. Quasnam personas excipiat Sciser?
77. Ad quam porrò illustris teneatur juramenta?
78. Exceptio in Austria, Boh. & Bavaria.
79. Vasallus fidelitatem potest promittere sub fide sua generosa.
80. Non

80. Non v. juramentum homagii expediri potest per aequipollens.
81. Feuda non possunt alienari sine consensu illius, cujus interest, etiamsi fide generosa confirmetur alienatio.
82. Nisi ab initio ita conveniatur.
83. Exemplum in illustrium Bunnavorum familia.
84. Fœdera possunt confirmari per fidem.
85. Tutius tamen pangerentur juramentò interposito.
86. Exemplum recenseretur, ubi fœdus juramentò confirmatum.
87. Idem dicendum de Pacificationibus.
88. Rom Rex tenetur solenni juramentò confirmare capitulationem.
89. An id potuerit prestare moder-nus Rex Rom. Josephus?
90. Electores quoque juratò tenentur securitatem promittere Electoribus, per eorum territoria ad electionem Regis Romanenseuntibus.
91. Electores quoque de idoneo eligendo Rom. Rege tenentur corporale prestare juramentum.

§. I.

JAm ad objectum nobis festinandum est. Nimirum ^{1.} promissionis in genere considerata materia circa quam, sive objectum est futura juris promissori quaesiti alienatio ac translatio in eum, cui promissio fit. *Veltbemijs in Metaph. P. 1. c. 6. §. 8. in Not. n. 3. p. 490.* Vel accuratius loquendo: Jus ipsum promittentis. *Grotius de jure B. & P. L. 2. c. 11. §. 8. n. 1.* sive, ut ^{2.} *suprà diximus P. 1.* res aut actus possibilis. Quod autem speciatim nostræ promissionis attinet objectum, notandum, quòd hoc non prorsus conveniat cum objecto juramenti, utpote quod magis amplum est, quam nostræ promissionis, sive plures actus possunt juramentò confirmari, quam promissione sub fide generosa facta, siquidem omne id, quod promitti potest sub fide illa, etiã juramentò confirmari potest, sed non vice versa, ita, ut, quicquid juramento con-

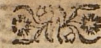
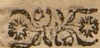

- lidari potest, possit etiam deduci in promissionem nostram solennem. Negativè tamen utique procedit consequentia: quicquid non potest juramentò convallidari, illud neque per promissionem, sub splendore nobilitatis interpositam, subsistentiam suam capiet, negatò enim eò, quod magis est verisimile, etiam id quod minus est verisimile, non potest non negari, si-
3. quidem argumentum à majori ad minus negative deductum, firmum omninò esse, Philosophos æque inter ac JCtos constat. Interim insistimus tritis Doctorum vestigiis, & ponimus sequentem regulam: **Q.** Juramento potest confirmari, illud quoque promitti potest sub fide illustri. Sed dicimus infimul exceptionem esse (i.) in illis rebus atque actibus, qui ob pactum, statutum, consuetudinem aut legem ad suam
  5. substantiam specialiter requirunt juramentum verum ac formale. *Mevius P. i. dec. 146. n. i.* Ratio est, quia toties æquipollens non sufficit, quoties certa forma à jure est statuta. *l. 33. ff. d. jurejur. Molenbec. div. jurid. cent. 2. div. 1. n. 2. Lauterbach. colleg. Theor. pract. tit. de jurejur. §. 20. Dn. Stryk. de success. ab intest. diss. 8. c. 10. §. 20. Barbosa in thesauro loc. com. tit. æquipollens ax. 5. Crusius de indic. delictorum P. i. c. 98. n. 25. Lynckerus in dissert. de his, quæ Principum libertati perperam accensentur. Sect. i. §. 16. Besoldus in thes. pract. sub voce. Nydesstatt. Mevius l. c. n. 2.* Quæris: unde
  6. autem cognosco juramentum in aliquo actu exigi pro forma? **R.** Quoties lex aut statutum præcipit juramentum intervenire debere in aliquo actu, toties ad

ad ejus actus subsistentiam ac formam pertinet juramentum. *Barbosa l. c. tit. forma ax. 8. in f.* Formant equidem alii hanc regulam: ubicunque actus non tenet sine juramento, ibi juramentum est de substantia actus, cujus ommissio viciat actum ipso jure. *Mylerus ab Ehbrenbach de Nomol. Ord. Imp. c. 6. §. 45. p. 104. in med. Crasius de Indic. delict. l. c. Add. Carpz. p. 2. const. 16. d. 5. n. 5.* Verum cum multi actus sint, qui tenent, etiam si juramentum non accedat, & tamen hoc dicatur de eorum esse substantia, ideo priori inhærebimus regulæ, suppeditatæ à Barbosa. Accidit hujusmodi quid in minoribus, qui contractum inire possunt validum, etiam citra juramenti assistentiam, ita, ut per juramentum hoc casu non tam actus, ipso jure invalidus, confirmetur, quàm ut saltem reddatur efficacior, & nihilominus tamen, si quis, contracturus cum minore, impedire velit restitutionem in integrum, ab eo non nisi verum exigere debet juramentum, ut *ex cap. hujus §. 15.* patebit. Nec est, quod quis dicat, legem, generaliter loquentem, generaliter quoque venire explicandam, & consequenter, si aliqua lex in genere exigat juramentum, sub eo quoque intelligi debere promissionem sub fide nobilitatis factam, tanquam speciem juramenti. Nam & generalis locutio omnes species comprehendit, & expressio generis, continentis species, operatur idem, ac si singulæ expressæ essent species, modò sc. illæ species non sint analogicæ, sed propriè sub genere contineantur. Jam autem nego promissionem, de qua nobis sermo est, esse propriè sic dictam speciem sub juramento contentam.

- tentam. Ergo quoq; nego, quod expresse juramentô, tanquam genere, virtualiter etiam expressa sit promissio illa nobilitatis. (2.) In judiciis, quando in causis arduis atque maximi momenti est dicendum testimonium. *Conf. Schwvederi introd. in jus publ. part. spec. §. 2. c. 17. n. 40. p. m. 1044. Lauterbach l. c. qui simpliciter dicit in testimonio ferendo non admitti solennem hancce sponsonem. Addant. Molenbecii divis. jur. d. l. & Crusius d. l. n. 26. Hic enim verum jusjurandum & certum testium requiri numerum tradit Mylerus ab Ebrenbach de Nomolog. Ord. Imp. c. 5. §. 1. Rauchbar. P. 2. q. 2. n. 94. Rationem nostræ assertionis rimanti dabimus hanc, quia substantia & fides testimonii in rebus legitime definiendis unice in jurejurando consistit. l. 33. ff. d. jurejur. Webnerus in observ. pract. sub voce bey Ehren Treuen und Glauben. Antonius Daniel Sonnemannus in praelect. pub. ad LL. notabiliores p. 187. vid. infra n. 71. (dissentit Gastel in Speculo Jur. universi c. 29. n. 9. propterea, quia consensu partium juramentum possit remitti) & numero testium. illustr. Stryk. in introd. ad prax. for. c. 18. §. 11. Mylerus ab Ebrenbach d. l. (obtinere tamen aliud in Camera Imperiali quoad Imperii Principes, docet Jeremias Setser de juramentis L. 3. c. 9. n. 35.) Unde scribit Farinac. in tract. de testibus q. 74. n. 54. seq. Juramentum testium adeo esse necessarium, ut nullo itatutô introduci queat, aut consuetudine, ut injurato credatur testi. Omnes igitur in judicio, cujuscunque etiam sint ordinis, tenentur præstare juramentum verum. ■ Ast quia sic nondum satis perspicuum est ac evidens, quinam sint illi actus, qui extra judicium ad suam sub-*

sub-

subsistentiam formale exigunt Juramentum, idcirco breviter percurremus præcipuas in jure nostro occurrentes materias, & quidem prout illas nobis suggerent Institutionum juris textus, quo non saltem hoc, sed & illos infimul addiscamus casus, in quibus promissio hæc aliquam præstare possit utilitatem vel non.

§. II.

§. 6. *Inst. d. I. N. G. ibi: nam quod alicui ob meritum indulsit*) Privilegia, ex lucrativa causa (sive quod eod. recidit, ex mera liberalitate. *Philip. in usu pract. L. I. eclog. 14. n. 1. 2.*) concessa, revocari possunt, quæ verò ex onerosa, non itidem. *Mynsing. decad. 7. resp. 67. n. 6. Alex. Arnold. Pagenstecherus in Sicilimentis ad compend. jur. Schultzio-Lauterbachianum p. 141. n. 31. in f.* Ratio est, quia privilegia ex causa onerosa acquisita transeunt in contractum. *Gravzzinus de confiscatione bonorum p. 48. n. 8. Carpz. p. I. dec. 87. n. 10. II.* Quæ ipsa tamen revocabilitas impediri potest, si sub fide & dignitate concedentis v. g. bey *Gräfl. Fürstl. Ehren/privilegia indulgeantur. Id. Mynsing. cent. I. ob. 17.*

§. III.

Eod. §. 6. ibi: pœnam irrogavit) Monomachis, quorum neuter occidit alterum, posse impunitatem ex justa concedi causa (de qua vid. *Fritsch. Manuale jur. publ. sub voce, aggratiandi jus p. m. 20.*) docet experientia, testis omni exceptione major. An autem & illo casu, ubi territorii Princeps sub pœna capitis prohibuit duella, prohibitionemque interposita sua fide principali, bey *seinen Fürstl. Ehren* corroboravit (quemadmodū id fecit *Fridericus III. Elector Sceptiger* vid.

*vid. Chur-Brandenb. Duell-Edict in f. art. 16. ibi: So geloben und versprechen Wir hiemit bey Unsern Churfürstl. wahren Worten / das Wir hiezunter mit niemanden / wer der auch seyn möchte / um einigerley Ursach willen u.) & quidem indistinctè, sive alteruter eorum pereat sive non, jus aggratiandi locum habeat, dubitare quidem aliquis possët, quia ejusmodi promissio æquipolleat juramento, contra quod sine perjurii nota propria autoritate quis venire non potest; attamen quia in dubiis semper benigniora præferenda. l. semper 56. ff. de R. J. Conf. ad h. l. Petrus Mullerus & Bronchorstius in Comment. super tit. de R. I. (quamvis hanc eand. legem paulo aliter interpretetur Holtermannus in Not. & Strict. in Bronchorstium) & jura in dubio procliviora sunt ad absolvendum, quàm ad condemnandum. arg. l. Arianus 47. ff. d. O. & A. Add. Barbosa Thes. loc. com. tit. liberatio ax. 6. Ideo nullus dubito asserere, & hoc casu Principem ex certa ac justa causa præter exemplum subvenire posse duellantibus. Dicitur: atqui hac ratione Princeps fit perjurus. Enimverò ad id, ut quis reus fiat perjurii, formale requiri juramentum, infra dicetur c. 6. §. 4. Atqui tamen, instas, minimum notam incurrit perfidia. ^{ix.} contingeret hoc, si Princeps promississet, se velle, nullis consideratis circumstantiis, cui libet duellanti mortis dictare pœnam. Sed cum hoc de Principe præsumendum non sit, ne summum jus summam faciat injuriam, hinc potius præsumendum, Principem excepisse illos casus, qui ob circumstantias suas pœnæ merentur mitigationem. Præterea uti perjurium respicit necessariò atque præ-
sup-*

supponit intentionem pejerandi, aut certe scientiam falsitatis in jurante. *Schilterus in introd. ad philosoph. mor. c. 2. §. 21. p. m. 61.* Ita perfidia quoque involvit dolum, fraudem atque præjudicium tertii, sc. illius, in cuius damnum fides non tenetur, quorum neutrum hic de Principe jure dici poterit, utpote qui vi conscientia (utut forte erroneæ, *conf. Schilterus l.c. c. 7. §. 9. & Hugo Grotius de I. B. ac P. L. 2. c. 23. §. 2. & 1.*) ad faciendum illud, quod ipsi dicitur conscientia, est obligatus, quia alias ædificaret ad gehennam. *Barbosa l. c. tit. conscientia ax. 8.* Quid? quod si verum est, quod habet *Klockius Tom. 1. conf. 35. n. 322.* & post eum *Besoldus in thesaur. pract. adaucto sub voce: Eydes-statt* / quòd ille non dicatur pejerare, qui ex legitima causa deserit juramentum, nec ille erit perfidus, qui ex legali ac iusta causa non servabit fidem. Similium idem est iudicium *Barbosa l. c. tit. simile ax. 1. & tit. par. ax. 9.* Cæterum criminis alicujus reis impunitatem, sive indulgentiam dari, & sic delictum aboleri, atque sub verbo dignitatis principalis aggratiari posse fontes, simpliciter ac indiscriminatim affirmat *Mylerus ab Ehbrenbach de Nomol. Ord. Imp. c. 16. §. 13.* adeo, ut nullò modò amplius examinari, inquietari aut molestiâ affici queant ulla, *ibid.* Verum id temperandum esse autumo, ita, ut procedat, si delictum non sit dolosum, aut si dolosum, non tamen pœnâ certâ divinâ circumscriptum, quia Princeps legem divinam relaxare, & hinc pœnam eâ statutam condonare minimè potest gentium. *Ziegl. de jur. Majest. p. 186. 192. seq. & in Jus Can. p. 418.* Siquidem penes inferiorem non est, jura violare superioris. *Barbosa*

13.

14.

G

bosa

bosa l.c. tit. Jus Nat. ax. 5. Ergo si Princeps, misericordiâ compulsus, aboleret ejusmodi crimen atrox, & promitteret sub sua principali fide, se nunquam illud vindicaturum, nihil ageret, & abolitio foret ipso jure nulla, promissioque consequenter nullatenus attendenda. *arg. l. si hominem 7. ff. de pos.* Quadrat huc *Varronis* verbum: *in lente unguentum.* Magistratum equidem facilem esse oportet, non tamen ita, ut calamitosorum illacrymetur precibus: id namque recti & constantis judicis non esse asserit *Callistratus* in elegantissima illa *l. 19. ff. d. Offic. Præs.*

§. IV.

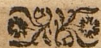
15. §. 2. *Inst. de his qui sui vel. al. jur. ibi: ad statuam confugerunt*) Eadem distinctio, quæ §. *preced.* suppeditata, & hic adhibenda erit. Nimirum si delinquens ad statuam confugiat Principis, tanquam ad sacram anchoram, aut ad aliud quoddam asylum, & profugo delicti immunitatem concedat Princeps sub splendore suæ dignitatis principalis, attendendum, quale quantumque sit delictum, numq; jure divino pœnam habeat determinatam, nec ne? (quamvis rursus ejusmodi promissionem ἀπλῶς & simpliciter servandam esse scribat *Mylerus ab Ebrenbach in tract. de asylosum jure c. 12. §. 8.*) Etenim sicut asyla non prosunt dolo delinquentibus. *Dn. Stryk. in not. ad jus Eccl. Brunnem. L. 2. c. 2. §. 7. Rhetius Inst. jur. publ. L. 2. t. 8. §. 1. Vitriarius in jur. publ. L. 3. t. 17. §. 80. (dissentit Antonius Perez. in jure publ. c. 78. p. m. 191. ibi: etiam ob quodcunque scelus)* ita quoq; ejusmodi promissio tanquam contra jus divinum præstita, & hinc ipsò jure nulla, patrocinari nec potest nec debet

debet dolo delinquentibus, ne sc. delicta maneant impunita contra *l. si ita vulneratus 51. §. ff. ad L. Aquil. Barbosa l. c. tit. delictum ax. 13.* Aliud dicendum de eo casu, ubi reo criminis Princeps promisit saltem eundi & redeundi securitatem sub fide sua principali: Sic enim sine impedimento remittendus est reus ad asylum locum. *Mylerus d. l. §. 9.* quandoquidem sanctè omninò servandus veniat salvus conductus. *Philipp, Albertus Orth in Tr. de regali conducendi jure c. 9. p. 327. seq.* Nisi sc. tortura vel pœna corporalis dictata fuerit accusato vel inquisito per sententiam: hucusque enim, & non ulterius, quia se extendit Principis data fides, ideò quoque cessat sic illa promissa securitas, *sie wird aufgehoben* / *Lynckerus in Anal. ad Syntag. Struv. tit. de requir. reis vel abs. damn. th. 47. Orth d. l. p. 330. n. 9.* Et consequenter reus carceri mancipari potest. *Molenbec. div. jurid. cent. 3. d. 51. n. 5.* aliàs enim rursus promissio Principis vinculum esset iniquitatis, & modus liberandi reos à promerita pœna.

§. V.

Pr. Inst. de Nupt.) Sponsalia non posse subsistere sine consensu parentum, etiamsi accedat promissio bey *Adel. Ehren/* exinde patet, quia nec juramentum sponsalia contra honestatem, & in præjudicium parentum inita, convalidare poterit. *vid. Beust. in Tr. de jure conubiorum c. 48.* Sed quid, si contrahentes sint sui juris, & sponsus sese obliget sub generositatis fide? Rationem dubitandi suppeditat vulgatissimum illud: omnis amans, est amens, qui a. amens, ille consentire impeditur. Unde quoque dixit *Plato: ἀφροδίτην ὄρον ἐν ἐμπίνοιμ*, venereum jusjurandum non punitur, quod

quod Erasmus Roterodamus ita explicat: amantium jusjurandum irritum est. Ast hocce non obstante affirmo quæstionem, & puto, ejusmodi sponsalia longè efficaciora esse, atque si simpliciter essent inita. Et quamvis Imperator ipse fateatur *Nov. 74. c. 4.* nihil esse furore amoris vehementius, quem retinere, Philosophiæ esset perfectæ, & Pontifex dicat: ubi amor, ibi furor. *c. cum juventute 15. Ext. de presunt.* Nihilominus tamen nolim illa verba, prouti jacent, atque in sensu intelligi proprio. Equidem id negari neutiquam potest, quòd amantes, concitati amoris nimii impetu, amasiis suis vel sanctissimis obtestationibus, & dirissimis execrationibus nicht nur allein bey Cavaliersparole, sondern auch bey Teuffel hohlen/ fidem sæpè numero promittant conjugalem; quia tamen amor non planè excludit intellectum omnem, præsertim ubi deliberatio, quò modò re amatà potiamur & perfruamur, præcedit, hinc omninò talem promissionem violandam non esse existimo: *arg. eorum, quæ habet Setser de Jurament. L. 1. c. 8. n. 67.*

§. VI

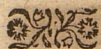
20. *Pr. Inst. de tut. vel cur.*) Administrationem munerum, juramenti præstationem requirere pro forma, quidam probare satagunt ex *Nov. 8. c. 7. & l. sancimus C. ad L. Jul. repet. vid. Mylerus ab Ehrenbach de Hyparchologia c. 6. S. 2. n. 107. & ejusdem Metrologia c. 10. §. 10. n. 3. Gothofred. in Not. ad dict. Nov. Rauchbar. P. 2. Q. 2. n. 91.* Verùm hæc sententia, utut fortè juri sit conveniens, vix tamen ubivis servatur praxi. Imo plerumq; hodiè loco juramenti, fidelitas, administrando officio ad-

adhibenda, promittitur stipulatâ saltem manu. Sic 22.
ordinatione aulicâ Serenissimi Nutritoris nostri, Dni.
Landgravii Hassiæ, de A. 1682. art. 1. cautum est, ut
ministri ex Comitum, Baronum ac Nobilium ordine
oriundi, stipulatâ tantummodô manu promittant fi-
delitatem sub fide generosa, à reliquis autem verum
exigatur juramentum; ita enim habent verba: *Erstli-*
chen sollen alle dieselbe Grafen/ Herren und Junkern/
so an Unsern Hoff genommen worden/ Uns oder Un-
sern Hoff-Marschall/ oder der solche Stelle vertritt/ an
Unserer Statt/ bey ihren Grâfl. und Adel. Ehren ein
Handgelôbniß thun/ die andern aber ic. Melius tam- 22.
men, quod libens lubensque fateor, esset, hoc casu
verum ab omnibus indiscriminatim exigere tur jura-
mentum. vid. Dn. â Seckendorff in Teutschen Fürsten
Staat P. 2. c. 5. §. 8. p. 90. n. 4. ubi inter alia ita habet:
Ein jedweder wird um mehrer und besserer Versiche-
rung Willen mit einem Cörperl. Eyd zu GOTT dem
Allmächtigen zu Schweren belegt/ daß er dem Lan-
des-Herrn treu/ hold/ gehorsam und gewärtig/ auch
in seinen Diensten treu/ fleißig und verschwiegen
seyn wolle. Aliud exemplum, quod sc. hodiè admi- 24.
nistratores munerum non semper verum præstent ju-
ramentum, habemus in administratore tutelæ & cura-
telæ, qui vi Nov. 72. c. ult. & Const. S. Rom. Imp. Polit.
d. A. 1548. & 1577. verum tenetur præstare juramen-
tum, & nihilominus hodiè ad tutelam admittitur ac
curatelam, promissione præviâ præstitâ loco juramenti,
mit Hand-Gelübde oder Hand-Treu an Eydessstatt
de fideliter gerenda tutela, teste Hoppiô in Comment.

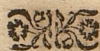
ad

- ad pr. Inst. d. satisd. tut. vel curat.* Etgò multò minùs repelletur nobilis, si promittat diligentem ac fidelem tutelæ administrationem sub fide generosa. *Conf. Mevii conf. 88. n. 3. seqq.* ubi operosè defendit, Principem, tutelam aliquam in se suscepturum, non teneri formale præstare juramentum. *Add. Knichen in tract. de*
25. *Saxon. non prov. jur. in verb. jus cap. 1. n. 33.* Matrem tamen illustrem, subeundo tutelam liberorum suorum, in Camera Imperiali per mandatarium præstitisse juramentum verum. *testatur Dn. Ring, in progymnasim. Jurid. prax. prog. 18. n. 41. 42. conf. Dn. Franciscus Romanus in dissert. de tutelis personarum illustrium §. 15.* ubi dicit, Juramentum ab illustribus in propria personararius, & semper ferè per alios, speciali mandatò, atque manu propriâ, ipsius Principis subscriptâ, præstari. Rationem *vid. in Ordin. Cam. P. 2. tit. 10. §. wer aber 2. 4.* Ex quibus patet, illam *Mevii* sententiam usû in Camera Imperiali non servari. Porrò, juramentum non exigitur à Principibus, munus Ducis circuli suscepturis, per *Recessum Imp. d. A. 1555. §. 58. & art. 3. der Erklärung des Land-Friedens d. A. 1522.* Juramentum tamen præstare tenentur inferiores Principibus v.g. Comites, Barones, Nobiles, ejusmodi muneris administrationem subituri, per *dict. text. Conf. Schwederi Introduct. in jus Pub. Par. gen. c. 5. §. 15. pag. 176.*

§. VII.

27. §. 2. *Inst. de donat.*) Donationem simplicem, 500. solidos excedentem, non valere, sc. quoad excessum, nisi interveniat insinuatio, patet ex allegato textu &

l. 34. C. eod. Subsistere tamen eam, si fuerit confirmata juramentô, probat c. 28. Ext. d. jurejur. Strauchius diff. 8. ad univ. jus Just. th. 27. p. 129. Illustris. Dn. Stryk. in caut. contract. S. 3. c. 9. §. 5. in f. & in dissert. de different. jur. Civ. & Can. dec. 7. diff. 2. Dissentit ab hac communi opinione Lynckerus in Analect. ad Syntagm. Struv. tit. d. donat. aph. 11. ut & ab eo allegatus Carpz. p. 2. const. 12. def. 14. nec non Philipp. in usu pract Inst. L. 2. ecl. 37. n. 6. An & tunc subsistat ejusmodi donatio, 28. quando illa fit mediante fide nobilitatis, quæritur? Non puto, quia alleg. cap. 28. Ext. de Jurejur. de juramento, formaliter tali, loquitur. Et hoc tantô magis 29. procedit tibi, ubi insinuatio statutô aliquô locali ita est necessaria, ut eâ omisâ nec juramento convalidari queat superfluum, sicut id statutum est jur. Sax. Elect. vid. decis. Elect. 26. §. Nachdem etc. De quo casu etiam tantum forte sermo est Carpzovio allegato loco. Sic enim nec juramentum, multô minus promissio, sub fide generosa facta, poterit ad illud convalidandum sufficere.

§. VIII.

§. 3. Inst. eod. tit.) Donationem simplicem uxorem 30. inter & maritum, patrem ac filiumfam. firmam non esse, constat partim ex tot. tit. ff. & C. de donat inter vir. & uxor. partim ex l. 1. §. si pater 1. ff. pro donat. Hujus ratio consistit in identitate ac unitate personarum; illius verô hæc est, quia conjux conjugem non mutuô spoliare debet amore, nec concordia maritalis conciliari pretiô. l. 1. C. dict. tit. Utramque tamen donatio- 31. nem convalidari, juramentô accedente, de jure can. con-

constans & perpetua ferè doctorum assertio est. *vid. Setseri Exercit. 12. ad Inst. §. 7. 8. 9. Barbosa in Thes. loc. comm. tit. donatio ax. 7. Illustris Dn. Stryk. in dissert. de differ. jur. civ. & can. dec. 7. diff. 13. Treutler vol. 2. diff. 19. th. 3. lit. e. Everhard à Middelburg in Loc. Arg. Leg. loc. 130. n. 15. Quid E. si donatio talis confirmata*
 33. *fit per fidei illustri interpositionem? Subsistere eam vult Mylerus ab Ehrenbach in Tr. de Stat. Imp. c. 27. & Schwederus in jure pub. part. spec. Sect. 2. c. 17. §. 40. p. 1044. Ego verò dubito, an in puncto juris hæc ipsa sententia vera sit, siquidem cap. cum contingat. 28. Ext. de Jurejur. & cap. quamvis 2. de pact. in 6. formale omnino requirant hoc in casu juramentū. vid. Rauchbar. P. 2. q. 2. p. 102. Ratio enim Pontificis, ob quam talis donatio, juramento confirmata, sustineri debeat, hæc est, ne via aperiat perjuriiis. Atqui hæc ratio non quadrat ad casum, ubi donatio fidei generosæ interpositione corroborata, cum eam non servando nemo fiat perjurus. Ergo quoque fides generosa minime idonea erit ac sufficiens ad convalidandam ejusmodi donationem, ipso jure aliàs invalidam.*

§. IX.

33. *Pr. Inst. quib. al. lic. vel non) Alienatio rerum dotalium ita facta, ut uxor sub fide illustri data consenserit in illam, utique firma est, quoad mores atque praxin, vi quorum hodie in plerisque locis valida est alienatio rerum dotalium, modò mulieris accedat consensus.*
 34. *Schilterus Exerc. ad ff. 36. th. 95. 96. Notanter dixi, quoad praxin; nam in puncto juris civ. hanc sententiam nullum mereri applausum, quia scæmina facile à marito induci*

induci potest ad consentiendum, evinci potest ex *Lun. §. 15. C. de re iux. act. & §. 1. Inst. quib. al. lic. vel non. Conf. illustris Dn. Strykii caut. contract. S. 1. c. 3. §. 24.* Aliud esset, si juramento vero ejusmodi confirmaretur alienatio, sic enim utique subsisteret, de jure sc. can. (quod in hac parte servatur) *per dict. in preced. §. cap. cum contingat 28. Ext. de jurejur. Add. Hopp. Comment. ad pr. Inst. quib. al. lic. vel non; ad verba: neque consentientibus. Sutholt diss. 6. §. 48. Everhard. à Middelburg. in Loc. Arg. Leg. loc. 130. n. 6. p. 1198.* Rursus notanter dixi, juramentò verò, neque enim sufficet in puncto juris promissio illa, juramento aliàs æquipollens *arg. eorum quæ habet Dn. Stryk. l. c. Sect. 1. c. 5. §. 17.* Cum jus exigat hic juramentum formale, uti ex modò dictis constat.

§. X.

Eod. pr.) Bona domanialia esse inalienabilia, nemo facile vocabit hodiè in dubium, propt. *cap. intellecto 33. Ext. de jurejur.* Hinc donari, oppignorari, aut vendi ista in præjudicium Reip. possunt neutriquam, adeo, ut donatio eorum non convalescat, etiamsi donatarius diu bona illa possederit. Nullò enim tempore eam fieri ratam, utut mediante facta fuerit juramentò, evinci potest ex modò *alleg. cap. & cap. Abbate sanè de sent. & rejud. in 6. Add. Conring. de finibus Imp. c. 19. Limn. ad Capitul. Car. V. art. 9. p. m. 163.* Positò hóc basis ac fundamenti loco, multò minus subsistet alienatio bonorum domanialium, fide principali corroborata. Ex quibus in simul elucet, quid de famosa illa *Constantini M.* Papæ facta, habendum sit donatione? Quamvis enim quis demonstraret nobis

H

ad

ad oculum, illam veram, non fictam aut commentiti-
am esse, sed reverà omninò contigisse, nihilominus
tamen adhuc illam revocari posse, sentio cum *Lieben-
thalio in Colleg. Polit. Exercit. 7. q. 8.*

§. XI.

37. §. *fin. Inst. per quas pers. cuique acquir.*) Prohibere
jus civile, ut ne pacta valeant de futura successione ter-
tii, ignorantis sc. aut dissentientis, neque de reciproca
ipsorum paciscentium, lippis æque ac tonsoribus no-
tum est. *Conf. Illustr. Stryk Tract. de Success. ab intest.*
diff. 8. c. 2. §. 6. & c. 12. §. 18. seqq. Rationem genuinam vid.
apud *Nolden in tract. de Hereditat. que ab int. def. p. 3.*
n. 6. p. tot. Quam ipsam assertionem in tantum ampliat
Doctorem vulgus, ut ejusmodi pacta prohibita ne ju-
ramentò quidem confirmari queant *Nolden d. l. p. 5. §. 9.*
38. Exceptionem esse tunc, quando ista fiunt illustres inter
personas, ut Principes, Comites, Barones & Nobiles,
docet idem *Nolden d. l. p. 18. n. 20.* Quæ exceptio eò fir-
mior est, quando pacta ab illis inita roborantur fide
generosâ. Nam sicuti juramentum non pertinet ad
confraternitatum substantiam, neque ad obligationis
constitutionem, sed saltim constitutæ intensiorem. *Dn.*
Stryk. d. l. diff. 8. c. 7. §. 17. Ita etiam promissio hæc pactū
confraternitatis reddit tantummodò aliquantum effi-
caciùs. Exemplum maximè illustre in pactis de futura
successione Electorem Palatinum, *Carolus Ludovicum*
gloriosissimæ memoriæ inter & Principem Neobur-
gicum, postea quoque Electorem, *Philippum Gviliel-
mum*, initis habemus; Ita enim illi conventionem, de
terris Electoralibus atq; provinciis factam, statumina-
verant

verant invicem: Schlüsslichen haben Wir vor Uns und
Unsere Erben bey Unsern Churfürstl. und Fürstl. Wür-
den/Ehren und Treuen/an eines recht leiblichen Endes
statt/je einer dem andern recht wohlbedächtlich zugesä-
get und versprochen zc. Renunciari quoque posse hodie 40.
per pacta hereditatibus futuris, sed ita, ut illa confir-
mentur præcisè per juramentum formale, nec proin-
sufficiat assertio: Bey Fürstl. Gräfl. Adel. Ehren/ At-
tici testes sunt, *Illustris Dn. Stryk. dict. tract. de success.
ab intest. diff. 8. c. 10. §. 20. Carpz. P. 2. const. 16. d. 5. n. 1.
Struvius in Exercit. ff. 38. th. 51. & juris prud. Rom. Germ.
for L. 2. t. 34. §. 5. Matthias Colerus decis. 38. Nolden de he-
redit. qua ab intest. defer. §. 70. p. 79. Mylerus ab Ehren-
bach de Nomol. Ord. Imp. c. 6. §. 42. Kellenbenz de renunc.
success. Q. 2. Setser de jurament. L. 1. c. 16. n. 14. Rauchbar.
P. 2. Q. 2. n. 103.* ob rationem, quia vis, robur & fir-
mitas hujusmodi renunciationis omnis consistit in ju-
ramento & Numinis divini invocatione *c. quamvis 2.
de pact. in 6. Mylerus ad Ehrenbach. d. l. §. 44.* e. g. Sit 41.
filia, quæ, acceptis 1000. aureis in dotem, promittit sub
fide sua generosa, se de reliquis parentis bonis nihil
amplius petituram. Hac promissione non obstante,
si conferat post ejus obitum illos 1000. aureos in com-
munem hereditatem, adhuc admittitur ad eam, quia
deficit verum ac formale juramentum. *Nolden d. l.
§. 69. p. 78.* Quod si tamen filiæ illustri verum remis-
sum esset juramentum ab iis, quorum interest, vel e-
tiam consuetudo regionis svaderet aliud, aliud quoque
foret dicendum. *Mylerus ab Ehrenbach d. l. Rauchbar.
P. 2. Q. 2. n. 105.* Exinde non potest non sequi, postgenitōs

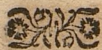

(quos vulgò panagiarios, appanagiatos, les cadets, ab-
 gefundene Herren / dicere solemus, it. abbanagiatos,
 quasi abgebannte Herren / juxta Springsfeld *de*
apanagio c. 1. p. 5. n. 15.) non nisi sub juramento ve-
 ro firmiter renunciare successioni, in favorem
 primogeniti. Contraria tamen opinio defensa

aliquando est sub antea citati *B. Struvii* præsidio, in
 dissertatione de pactis renunciativis habita *Sect. 4.*
§. 2. ubi Autor, secutus sententiam *Fichardi conf. 54. n. 2.*
§. 3. *Breulæi de Renunc. caus. 1. c. 2. n. 10.* & *Gædeni conf.*
103. n. 58. & *59.* adstruit, quòd promissio ejusm. etiam in
 casu renunciationis habeatur pro juramento, verè &
 corporaliter præstito, quoad vinculum actus atque
 contractus, ita, ut ei contraveniri nullo modo possit, &

43. quidem ex seqq. rationibus (1.) quia lex cessaret, quæ
 verum requiret juramentum, cum textus *c. quam-*
vis 2. d. pact. in 6. ex quo tota pacti renunciativi de-
 prompta esset materia, neque tacturam neque alia jura-
 menti exigeret solennia, sed de juramento indistinctè
 loqueretur & simpliciter, E. dicit non videri hic re-
 quiri pro actus soliditate solenne aliquod juramentum
 (2.) quia deficeret potestas legis (3.) quia præsuppositò
 hoc, qualecunque sufficeret juramentum, etiam implici-
 tè interpositum. Sed distinguendo verum inter ac so-
 lenne juramentum responderi debere duco. Id ambabus
 largiri possumus manibus, quòd *cap. alleg.* non requi-
 rat quidem juramentum solenne, ast exinde non pro-
 batur, quod neque verum necessarium sit juramentum
 ad ejusmodi renunciationem. Nego igitur consequen-
 tiam: lex non exigit tacturam Evangelii, neque alia
 jura-

juramenti solennia, E. non exigit juramentum verum, quandoquidem id saltem exinde sequatur, E. non exigit juramentum solenne, quod libenter concedimus. *Alia Meneclis, alia Porcellus loquitur.* Objicis: loquitur textus indistinctè de juramento, E. sufficiet promissio, sub fide generosa facta, ratio consequentiæ est, quia & illa promissio est juramentum, ubi enim lex non distinguit, nec nos distinguere oportebit. Satis speciosè, modo satis benè. Verum nego rursus atque pernego consequentiam, cum fundamenti & basis loco supra posuimus hanc regulam: *quoties lex aut statutum &c. vid. cap. hujus §. I.* Quam ipsam regulam non volumus intellectam de quovis, & sic etiam de juramento improprio, sed saltem de vero, ita ut huc redeat regulæ sensus: quoties lex aut statutum exigit juramentum, toties ad ejus actus formam pertinet juramentum, *verum sc.* cum primis tunc, quando (quod *supra §. I.* debuisse monere) circumstantiæ svadeant, verum omninò exigi juramentum ad actus illius, de quo sermo est, subsistentiam, ita ut non immeritò hinc excludamus improprie tale ac æquipollens. Atqui, subsumo, cap. illud requirit juramentum ad renunciationis validitatem, E. non sufficiet æquipollens, sed verum ut adhibeatur, necesse est. Rationem rationis quod concernit, fallit & id, quod cap. istud non distingvat, siquidem hoc ipsò, dum dicit, vergere juramenti violationem in æternæ salutis dispendium, satis clarè innuit, se de illo saltem juramento, quod perjurium infert, loqui: unicò verbò: de vero. Ad secundum reponimus hoc: licet verum id esse fateamur ipsimet, quòd expressa lex ostendi

ostendi non possit, quæ pleniùs probet, quòd renunciatio nihil valeat, etiã si illa munita sit fidei nobilitatis fulcrò; attamen si supponamus ex modò dictis, quòd verba *cap. 2. de pact. in 6.* accipienda sint in sensu proprio, vix nos legis deficiet potestas: à contrario enim sensu (quod argumentum validum utique esse putamus. *vid. Everhard à Middelburg. in Top. Leg. loco à contrario sensu n. 1. & Dialect. Jur. Dn. Pott c. 2. q. 34. p. m. 46.*) sequitur, quod omne illud iuramentum, quod verum non est, hoc casu non habeat vim, actum jure civili invalidum, confirmandi. Ad tertium respondemus, ex præsupposito falso non nisi falsam inferri posse conclusionem: qualis causa, talis effectus. Cæterum nec hoc veritati consonum est, promissionem sub fide generosa factam, esse iuramentum implicite tale, per ea, quæ dicemus *infra c. 4.* Cui nihilominus rationes à nobis dissentientium adhuc satis videntur momentosæ & tantæ, ut ariete nostrarum oppositarum rationum quasari ac everti non possint, ille sententiam eligat contrariam. Per nos licet. *Mens videt, mens audit.* Omnia tamen, quæ pro nostra attulimus sententia, procedunt, nisi consuetudine ac statuto introductum sit, ut conventiones tales, etiam injurata, firmæ sint ac rata: Sic enim clausula illa solennis, ut majorem conventionibus conciliabit efficaciam, *illustris Dn. Stryk. in tract. de success. ab intest. diss. 8. c. 10. §. 23.* ubi addit,

45. Mevium asserere, quòd hodiè, postquam mores pacta successoria approbarunt passim, renunciationes absque iuramento valeant, & iuramentum saltim iis in locis requiratur, ubi expresse adhuc observatur jus civile.

(2.) Si

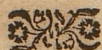
(2.) Si renunciatio fiat fratribus de patris hereditate, eò consentiente. (3.) Si fiat de hereditate jam delata. *ibid.*

§. XII.

§. 2. *Inst. quibus mod. test. inf.*) De jure civili testam- 46.
 menta posse revocari, etiamsi juramentum adjectum
 de non revocandis istis, propterea, quia juramentum
 sequitur naturam actus, cui adjicitur, communis ferè
 Doctorum opinio est. *conf. Autor praxis modernæ Inst.*
Imp. L. 2. obs. 64. p. 682. Quoniam tamen perjurii reus
 fit, qui tale mutat testamentum. *arg. c. quamvis 2. d.*
fact. in 6. Nisi fortè absolutio à juramento in posteriori
 petatur testamento. *Wurmserus in Nucleo juris controver.* 47.
L. 2. t. 17. n. 2. Ideò quoq; ille, qui sub fide generosa alicui
 promittit, se non revocaturum testamentum, vix effu-
 giet perfidiæ notam in casu contraventionis, utat fortè
 testamentum posterius jure etiam canonico (utpote
 quod loquitur de juramento formaliter tali, per ea que
 §. *preced.* dicta) subsisteret, & illud, prius sc. cui illa
 clausula solennis adjecta; rueret, Caveat itaque sibi
 quilibet ab usu ejusmodi promissionis in testamentis:
 aliàs enim, aut ligabit sibi testator manus, aut si testa-
 mentū mutare velit, fidei faciet jacturam. Melius est ali-
 quid planè non facere, quam factum revocare turpiter.

§. XIII.

§. 2. *Inst. de oblig.*) Quod pacta contrahendi sive de 48.
 contrahendo ne hodiè quidem ullam pariant exceptio-
 nem, multò minùs actionem, eleganter & curatè de-
 monstrat *Dn. Coccejus in dissert. de usu & differentia*
hodierna pactorum & stipulationum Sect. I. §. I. seqq. mo-
 dò sc. contractus secutus non fit, aut secutus quidem, sed
 inuti-

inutilis sit, *ibid.* Exceptionem tamen esse, si appareat, partes pactô rem conficere, & paciscendo ante perfectum contractum quoq; se obligare voluisse, docetur *ibidem* §. 21. Consistere autem de animo paciscendi, si dies adjiciatur, intra quem e. c. venditio fieri deberet, & specialis utrinq; fides. v. g. generositatis, *Die Cavaliers- parole*, daretur, infero *arg. eorum, que habentur ult. cit. loc.*

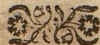
§. XIV.

49. §. *ult. Inst. quib. mod. re contr.*) Pactum commissorium quia sit prohibitum, nullus dubito, propter *l. f. C. d. pact. & c. significante* 7. *Ext. d. pignor. Conf. Almer's Manuale Jurid. sub voce commissorium pactum.* & *Dn. Gothofredus de Fena, orator olim potentissimi Electoris Brandenb. ad comitia Ratisbonensia disertissimus, hodie Cancellarius per Ducatum Magdeburgensem splendidissimus, in Dissert. de Lege commissoria th. 28. p. 86.* Quod ampliatur, etiam si accedat juramentum debitoris oppignorantis, *id. th. 27. p. 84.* Cum juramentum bonis moribus contrarium minimè sit obligatorium *cap. 58. de R. I. in 6. id. th. 26. p. 81.* Ergo multo minus ejusmodi pactum, jure N. prohibitum, confirmari poterit per interpositionem fidei generosæ.

§. XV.

50. §. 9. *Inst. d. inut. stip.*) Minor curatorem non habens, validè se obligare potest. *Hopp. in comment. ad Inst. tit. de Curat. pr.* propterea, quia libere res suas disponere potest atque negotia. *ib.* Quod si tamen læsus, in integrum debet restitui *l. 3. C. d. in integr. rest. l. 9. §. 4. ff. de Jurejur.* (Juvenes enim, uti notum, juvenantur) nisi juramento suum contractum confirmaverit minor;

Siqui-

Siquidem juramentum ex minori facit majorem, hincque restitutionem omnino impedit. *Conf. supra c. 2. §. 3. & Everhard à Midelburg. Loc. Arg. leg. loc. 130. n. 8.* Queritur: an quoque per fidei generosæ interpositionem actus minoris, curatorem non habentis, ita corroborari possit, ut postea in integrum restitui nequeat; Negat id *Dn. de Burg. in dissert. de perjurio c. 4. th. 12.* ubi dicit, contractum minoris, in integrum non restituendi, verum requirere juramentum, (aded, ut non sufficiat ejus æquipollens) & quidem pro forma, juxta *Zangerum de except. p. 3 c. 11. n. 198. p. 140.* ob hanc rationem, quia promissio sub generositatis fide contracta ex minori non facit majorem *supra c. 3. §. 1. Conf. Rauchbar. p. 2. Q. 2. n. 96. & Wesenbecius conf. 15. & 23.* Contracturus igitur cum minore, curatorem non habente, nequaquam in confirmatione contractus, sub fide nobilitatis facta, acquiescat, sed omnino moveat lapidem, ut confirmetur formali juramento contractus. *Add. illustris Dn Stryk caut. contr. S. 1. c. 2. §. 22.* Multò minùs acquiescat, si curatorem habet, nec tamen ejus adhibeat consensum.

§. XVI.

§. 20. *Inst. de inut. stipul.*) Promissionem facti alieni non tenere, notissimi juris est. §. 3. *Inst. d. inut. act. Conf. Jacobus Rigos à Malosco in comment. ad tit. de V. S. l. 69. n. 1. Barbosa in Thes. loc. com. tit. promissio ax. 13.* Ratio est, quia ad stipulationem requiritur, ut inter ipsos contrahentes geratur negotium. *Jacobus Rigos à Malosco d. l.* Tenere tamen eam, si adhibeatur illa cautela, quam suggerit Imperator §. 2. *Inst. d. inut. stipul.* pariter notum est. *vid. Joh. Borcholt. in Comm. ad Inst. tit. de inut. stipul. §. antea cit.* Quid autem, si quis factum alienum promittat, mediante fidei asseveratione, & quidem fidei generositatis v. g. Titium debitam soluturum pecuniam? Nec sic satis securum esse creditorem, mihi firmiter habeo persuasum, propterea, quia nec sub juramento solenni factum efficaciter promitti potest alienum. *Dn. Stryk in Tr. de caut. contract. S. 1. c. 3 §. 39.* Quòd verò juramentum in ejusmodi casu sufficiens non sit, probatur exinde, quia omne juramentum sequitur naturam actus *Barbosa l. c. tit. juramentum ax. 48. Knippschilt de fideicom sam. illust. c. 11. n. 24. c. 16. n. 59. & 243.*

& consequenter inde capit interpretationem. Si actus prohibitus est & nullus, etiam juramentum tale erit. *Illustris Stryk in tr. de jure sensuum diff. 10 c. 7 n. 7.* Jam verò verba ista v.g. Juro Titium soluturum, per naturam non capi poterunt aliter, quam me credere ipsum soluturum, vel me navare operam velle, ut iste solvat. *Barbosa l. c. tit. promissio ax 12. in f.* (ad hoc enim alioquin non obligabor jure civil *Laurerb. in comp. tit. d. VO. in f.* Nisi effectu- rum me, ut Titius solvat, sponderim expressè. § 3. *Inst. d. inur. stipul. conf. Lynck. in Analect. ad Inst. d. l.*) Ergò quoque jurans (& consequenter sub fide illustri promittens) se non potest ad plura adstringere & majora, quam quæ natura actus admittit. *Barbosa l. c. lim 6. Dn. Stryk. d. l.*

§. XVII.

57. §. 23. *Inst. de inur. stipul.*) Ad turpes stipulationes pertinere quoque illas, quæ in ludo fiunt illicito, notat *Philip. in usu pract. Inst. L. 3. c. log 59. n 5* Quod de illis cum primis ludis intelligendum venit, qui fortunæ tantum sunt, ut vincit *r. r. ff. & C de aleat. & al. lus. Conf. Barbosa in Thes. Loc. Comm. tit. ludus ax. 2.* Imprimis quoad Clericos, per curiosam illam, & omnibus Clericis commendatu dignam. *Auth interdiximus C. de Episcop. & Cleric.* Causam rimanti dabimus hanc, quia ludi multis tristibus casibus, rixis, vulneribus atque homicidiis dederunt causam. Hinc ad perditum nondum solutum nulla datur exactio. *l. f. C. de aleat. Laurerbach. in compend. h. r. Struvius Syntagm. jur. civ. Ex. 15. th. 57.* & collusor mutuò datam non repetit pecuniam, si recuperavit jam tum eam ludendo, *Wann er es dem andern geliehen / und wieder abgewonnen / modò sit ultra summam à jure aut statuto permis- sam. Lehmannus de variis ludendi generibus c. 6. p. 97. n. 10. Conf.*
58. *Fibig. colleg. publ. Exerc. 9. Semid. Q. 5 p. 430.* Ast firmari hæc omnia, si juramentum perdentis, si amittentis pecuniam, accedat, asserit *Dn. Hopp. in disput. de fide habita. p. 24. n. 58.* Quia scilicet sic juri suo renunciasse & donasse videtur id, cujus ludendo fecit jacturam. Quid si accesserit fides generosa, vel, si quis sub fide promiserit nobilitatis, se illud, quod perditum fuerit, soluturum vel restituturum id, quod concrederet collusor, etiam si ludendo pecuniam

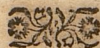
cuniam conceditam reciperet alter? Et hinc validè se obligare promittentem, affirmo, imprimis quoad mores, quia ludi ferè juris G. facti, aded, ut valde dedecorosum habeatur hodiè, non velle solvere alteri, qui fidem habuit, illud, quod ludendo est lucratus. Imo hodiè, teste *Hoppio l. c.* varia conceduntur remedia ad exigendum illud, de quo habita in lusu fides.

§. XVIII.

Eod. §.) Quàm turpe etiam sit, juramentò sese obligare ad alterius internecionem, nullus tamen *Philippus II.* Rex Hispaniarum veritus est, quò minus sub regia, & insimul Christiana fide, sponderet illi ingentem pecuniæ summam, qui copiam sibi facturus esset habendi, vel vivi vel mortui, *Wilhelmi Principis Arausienensis Dn. à Ziegler in Schauplag der Zeit d. 30. Jun n. 3. p. 767.* Verum enim vero ipsam hanc promissionem ipsò jure fuisse nullam (cum nemo sese obligare queat ad homicidium, tanquam rem moraliter impossibilem. *cap. nemo 6. de R. I. in 6. conf. Barbosa in Thes. loc. comm. tit. turpe ax. 4.*) statuo arg. eorum, quæ habet *Grot. de Jure B. & P. L. 2. c. 13. n. 6.* quandoquidem aliàs ejusmodi promissio vinculù esset iniquitatis. Eleganter *Cic. Philip. 8. Sceleris promissio, & iis, qui expectant, periculosa est, & iis, qui promittunt.*

§. XIX.

Eod. §.) Ad duella nemo sese obligare potest sub fide generosa, quia sunt illicita. *Berlich. p. 4. concl. 16. n. 11. Obrecht. Tract. de defens. c. 11. n. 56.* imprimis ibi, ubi per specialia statuta severè interdicta est monomachia. Sicut enim nullò juramentò adstringere me possum ad interficiendù alterum, quia illud citra dispendium salutis servari non possset. *vid. §. preced.* Ita quoque neque ad duellum, quia & hic minimùm per consequentiam atque indirectò intendi videtur cædes. Equidem non ad palatum erit hæc monomachis sententia, in puncto tamen juris vera est. Quid igitur, si duo nobiles congregiuntur duello sub fide generosa, bey parole, ita, ut compromittant, se velle invicè parcere vitæ, & alter alterum nihilofecius occidit, magis tamen per culpam, quam per dolum s. præter intentionem directam? Ipsum nihilominus teneri ex lege *Cornelia reor arg. eorum, quæ habet Hahn.*

ad *Wisenbee. tit. de L. A. n. 4. Brunnem de inquisit. process. c. 9. n. 62. Franzk. L. 2. resol. 23.* Ratio est, quia versatur in re illicita, ubi dolus praesumitur: *l. si. non convicii 5. C. d. injur. Barbosa Thes. Loc. com. r. dolus ax. 3.* Accedit, quod ipse actus duellandi adeo graviter plerumque sit interdictus, ut ultimum supplicium sit statutum in fuscipientes duellum, sive eorum pereat quis, sive non. *vid. Chur. Brandenburg. Duell-Edict art. 7.* Præterea nequeunt ad mensuram dari vulnera. Sufficit ergo, quod in tale consentiat factum, ex quo facile sequi potest homicidium. Neque obstat, quod volenti non fiat injuria. *l. 1. §. 5. ff. d. injuriis.* Etenim regula illa non ulterius procedit, nisi qua quisque velle potest. *Stryk. de cautel. contract. S. 2. c. 6. §. 17.* Vel non valet in illis, quæ ex regulis justitiæ potius, quam ex voluntate pendent patientis. Multa enim sunt, in quibus juri suo quis cedere non potest pro arbitrio. *Lyncerus in Anal. ad Syntagm. Struv. tit. de injuriis th. 56. Add. Barbosa in Thes. Loc. comm. tit. renunciatio ax. 1. in limit.*

§. XX.

62. *Pr. Inst. de fidejussor*) An intercessio uxoris pro marito sit talis actus, qui ad sui substantiam requirat juramentum formale, sive qui solenni est confirmandus jurejurandò, non convenit satis inter Dd. Quicquid sit, veram juramenti hoc casu annexere clausulam, consultissimum utique est, cum exinde major animi colligatur deliberatio. *Dn. Stryk. in caut. contr. Sect. 2. c. 6. §. 5. & ab eo allegatus Carpz. p. 2. const. 16. d. 5. Berlich. p. 2. concl. 21 n. 35. & 30.* ubi expressè dicit, promissionem sub fide illustri interpositam, de non provocando ad Sctum Vellejanum, non sufficere hoc casu, sed verum omnino requiri juramentum. *add. Rauchbar. P. 2. q. 2. n. 100. Dn. Pet. Mullerus ad Synt Struv. Exerc. 17. th. 11.* Quadrabit igitur huc illud: superflua non nocent. *l. cum antiquitas 28. C. de rest. Conf. Barbosa in Thesouro loc. comm. tit. superfluum ax. 4.* An autem in aliis casibus, ubi uxor non intercedit pro marito, sufficiat illa promissio, id minus habet dubii: Si enim renunciatio Scti Vell. etiam extrajudicialis, ac non juratò facta subsistit, *arg. l. pen. C. de pact. Molenbec. div. jur. cent. 2. div. §. 1 n. 7. Hering. de fidejuss. c. 7. n. 468. Struv. in jurispr. Rom. Germ. L. 3. t. 9. aph. 4. multò*

multò magis etiam subsistet illa, quæ ejusmodi solennem anexam habet promissionem Argumentum namque à minori ad majus, bonum utique est ac firmum, affirmativè sc. si instituat. *Everh. Loc. Arg. Leg. locò 15. statim ab initio.* Dissentit *Zangerus de except. c. 3. c. 11. n. 205. seq.* Ubi n. 208. refutat *Rauchbarum*, & explicat *Electoris Saxon. constitutionem 16. P. 2.*

§. XXI.

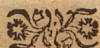
§. 4. *ejusd. tit. de fidejuss.*) Fidejussores suis beneficiis posse renunciare, & sese devincire creditori simpliciter, infero *ex l. si quis in conscribendo 29 C. de pact. Conf. Grassus commun. opin. L. l. c. 11. q. 5. & Barbosa in Thesuro loc. comm. t. renunciatio ax. 1. Wesenb. conf. 10.* An autem, si generaliter omnibus beneficiis renunciatum sit à fidejussore, nec beneficio ordinis amplius uti queat, legibus civilibus determinatum non est. *Berl. P. 2. concl. pr. 22.* Illò tamen casu, ubi fidejussor sponsonem suam juramentò aut promissione firmavit solenniori, *hey Udel. Ehren/ & generaliter in simul omnibus renunciavit beneficiis, ipsam singulis quoque renunciasse, statuunt. Gail L. 2. obs. 27. n. 23. Menochius 1. conf. 27 n. 8. Pet. Mullerus in Nor. ad Struv Syntag. Ex 17. th 11.* (Utut renunciatio alias sit stricti juris. *Clezelius de appell. c. 2. n. 51.*) Sine dubio ex hac ratione, quia juramentum & consequenter quoque interpositio fidei generosæ (*vid inf. c. 6. §. 3.*) habet vim specialis renunciationis, *illust. Stryk. de jure sensuum diss 10 c. 7. n. 7. Du Ring progymn. prax. jur progymn. 19. n 63.* Unde etiam nata regula: Renunciatio generalis jurata habetur pro speciali. *Barbosa l. c. tit. renunciatio ax. 6. Guazzinus de confiscatione honorum p. m. 275. n. 52. & renunciatio generalis (injurata sc.) non comprehendit particulares Joan. Mosnerius in addit. ad selectas LL. Petri Fontis sub voce: renunciatio. Dissentientes vid. in diss sub presidio D. Beckmanni de beneficio ordinis olim Jena habitæ pos. 15.* Potissima ratio, quæ ibi adducitur, hæc est: Juramentum negotio alicui adpositum non hoc operatur, ut negotium istud degeneret in aliud, sed ut in forma & natura sua tantò sit firmitus. E. quoq; ut servet fidejussorem in sua natura, ita, ut prius conveniatur principalis, quàm fidejussor. Sed *juramentum & promissionem, fide illustri circumvallatam, hoc ipsò sibi*

64.

65.

66.

67.

fibi producere effectū contrarium, cum adjiciatur non eò, ut fidejussor salva sibi reservet beneficia, sed ut illis renunciaret eò efficacius. Ut igitur, (assumimus rationem) renunciationis actus sit tantò firmior, adjicitur juramentum, non verò, ut fidejussionis beneficia illæsa maneant ac salva, utpote quibus renunciatum.

§. XXII.

68. §. 1. *Inst. de action.*) Quod novissimò non permittatur jure civili, ut per juramentum fiant compromissa, videre est *ex Auth. decernit C. de recept. arbit. & Nov. 82. c. 11. Conf. illustris Stryk. de different. jur. can. & civ. dec. 8. diff. 6.* Jure canonico autem juramentò posse compromitti, evincit ibi allegatū *cap. 5. Ext. d. arbit.* Idem quoque dicendum erit de praxi: Ut ut enim hodiè laudum, etiam citra juramentum, vim habeat sententiæ judicialis *l. 5. C. de recept. arbit.* attamen in eo juramentum compromisso adjectū laudum facit firmius, ut mox illud valeat, ita, ut intra decem dies facultas illi contradicendi non sit permessa, teste *illustri Strykjo in collegio Msto ad dict. l. differ. jur. C. & C.* Quin idem quoque sit, si compromittatur sub fide generosa, non ambigo, cum primis quoad praxin, quia *Lauterb. in colleg. theor. pract. tit. de jurejur. §. 20.* refert in causa *Baden contra Baden A. 1543.* post gravem disputationem decisum tandem fuisse in Camera Imp. compromissum sub fide & dignitate Principum factum, non aliter habendum esse, ac si vero confirmatum fuisset juramento.

§. XXIII.

71. §. 1. *Inst. de pæn. tem. litig.*) Ad objectum fidei generosæ non pertinere actus judiciales, sed verum omninò præstandum in judicio esse juramentum, nisi pars parti illud remittat, & contentus sit, si v g testis sub fide deponat generosa, ab initio hujus *cap. §. 1.* jam tum ex parte dictum. *Add. Mylerus ab Ehrenb. de Nomol. ord. Imp. c. 5. §. 1. & 2. 3. Lynckerus in diss. de his, qua perperam accensentur Principum libertati Sect. 1. §. 16.* Præjudicia habet *Rulandus de Commis. L. 2. c. 11. n. 20. & 45.* Et hanc sententiã praxi imperii receptam esse, probat sæpiùs laudatus *Mylerus d. l. c. 7. §. 3.* ita tamen, ut nobilibus hoc casu salvū maneat privilegium *l. ad personas egregias 15. ff. de jurejur. de quo vid. Sonneman. in Prælect. ad LL. notabiliores p. 16.*

Adli-

Ad stipulatur tamen denique d. l. §. 4. negativæ sententiæ (quantum sc. ad imperii Principes) ob præsumtionem justitiæ, quæ pro 72.
 ipsis militat. Ast cum illa præsumtio procedat saltem extra judi- 73.
 cium, non verò in actibus judicialibus, ut ex jure divino, gentili,
 civili ac canonico. c. 5. §. 4. seqq. latè deducit *idem Mylerus*, ideò
 etiamnum praxi servatur affirmativa. Sive igitur persona gene-
 rosa actoris, sive rei sive accusatoris gerat vices, jurare ipsam
 oportebit. *Mylerus ab Ehbrenb. d. l. c. 5. §. 1.* quia in judicio cuiquam
 de se, de ve suo facto, vel de alieno, affirmanti citra alias proba- 74.
 tionem non creditur, *ibid.* Et sic tenebitur ad juramenti calumniæ
 præstationem, non secus ac ignobilis. *arg. eorum que habet Lauter-
 bach tit. de jurejur lit. A. ibi: cujuscunq; sexus aut dignitatis. S: hinc
 de vinnus in Comm. ad Inst. t. d. pœna temere litig. n. 6. p. m. 1842.* adeò,
 ut si omittatur juramentum calumniæ, cum tamen pars illud pe-
 tierit, sententia ipso jure nulla sit. *Vanius de nullitatibus processu-
 um ac sentent. p. 441. n. 29.* Notanter autem dictum, si illud pars 75.
 petierit, tacitè enim, quin illud remitti possit à partibus secundù
 jus canon. defendit. *illustr Stryk. introd. ad prax. c. 12. §. 6.* non verò
 expressè, neque jure can. neque civili. *Lauterb. c. l. Excipit tamen 76.
 Seiser. de jurament. L. 3. c. 3. n. 109.* magistratus, summam & regalè
 dignitatem obtinentes v. g. Reges, Principes, Fiscalem Cæsaris,
ib. n. 111. Romanum Pontificem n. 112. Cardinales & certò casu
 Episcopos. n. 114. &c. quia pro his omnibus maxima esset juris
 præsumtio. *Conf. Mev. conf. 38. n. 6.* Porro tenetur ad juramentù 77.
 respondendorum, dandorum, malitiæ, perhorrescentiæ, appel-
 lationis, purgationis, diffessionis (de quo vid. *Zubrodt de compa-
 ratione literarum c. 11. §. 13. p. 129.*) litis decisorium in judicio, ju-
 ramentum in litem, tam ordinarium s. affectionis, quam extraor-
 dinarium, paupertatis, utpote quæ omnia præstantur in judicio.
Add. Rauchbar. P. 2. Q. 2. n. 93. Judicialia autem juramenta per
 æquipollentia adimpleri nequeunt. *Carpz. p. 2. conf. 36. d. 9. n. 2.*
 Insuper *Mylerus c. 7. §. 6.* probat, negativam etiam quoad nobiles 78.
 adeò receptam esse in Archi-Ducatu Austriæ, Baviaræ & regno
 Bohemiæ, ut illustres & nobiles solâ scripturâ propriò sigillò mu-
 nitâ, absq; corporalis juramenti præstatione testimonium dicant.
vid.

vid. Arnoldus de Reiger Thes. jur. in verbo: nobilis, n. 22. Wehnerus in Obs. pract. sub voce: bey Ehren/ Treuen und Glauben. Extra tamen has provincias & regnum id usu non servari, sed ex singulari privilegio, longaque observantia id ibi receptum esse, testatur idem Wehner. d.l. Gilhausen in arbore judiciaria p. 6. c. 6. §. 6. n. 7. ut ut Mascardus asserat in tract. de probat. concl. 1097. n. 3. in genere, sufficere, si per scripturam unter eigener Hand und Pittschafft/ absque corporali juramentò judici mittant testimonii depositionem. Respondet enim Dn. D. Petrus Mullerus in diss. de excellentia persone c. 4. breviter ita: decéptus forte praxi unius alteriusve loci id universale esse existimavit Mascardus.

§. XXIV.

79. 2. Feud. 3. in fin.) Quod investitura subsistat, etiamsi Vassallus tantum promiserit fidelitatem sub fide illustri, exinde probatur, quia juramentum fidelitatis planè remitti potest *illustr. Stryk. Exam. jur. feud. c. 13. Q. 3.* Status tamen imperii, semper, investituram ab Imperatore petentes, præstare juramentum solenne, docet quotidiana praxis. *Conf. Iterius de feudis imp. c. 9. §. 38. Rauchbar. p. 2. q. 2. n. 91.* Quid dicendum de homagii juramento? Mediante corporali id præstandū esse juramento, nisi aliud conventionne vel præscriptione inductum, tradit *Schvederus in introduct. jur. publ. p. 2. S. 2. c. 11. §. 3. p. 913. Rauchbar. d. l.*

§. XXV.

81. 2. Feud. § 2.) Feuda non posse alienari sine domini directi & agnatorum, simultaneeque investitorum, consensu *vid. Dn. Schilteri Inst. jur. feud. nuper admodum editas Argentorati. c. 6. §. 16. & Paulus Franciscus Romanus Exercit. jurid. de feudis ult. c. 8. Siruvius syntagm. jur. feud. c. 7. aph. 7. p. 236. c. 11. aph. 1. n. 1. p. 401. c. 13. aph. 19. n. 3.* Quid verò, si possessor feudi necessitate coactus feudum oppignoravit aut alienavit sub fide generosa? An hoc casu agnati ad fidem possessoris feudi integram servandam tenentur consentire? Non puto, quia sicut per juramentum alterius mihi jus semel quæsitum auferri non potest, ita quoq; nec per ejusmodi promissionem solennem. Consultum ergo est, ut ab initio statim certa pacta de consentiendo in certæ partis, aut toti? feudi,

feudi, venditionem in eantur: Sic enim neutiquam agnati possunt labefactare fidem possessoris, *vid. dissert. ad illustrium Bunanorum statuta Jenæ sub presidio Dn. Perri Mulleri, Professoris quondam, hodie apud Comitum Ruthenorum, lineæ Gerana, Cancellarii meritisimi, ventilaram Sect. 3. th. 3.* ubi habetur, prædictos illustres Dominos à *Bunau*, habere statutum, vi cujus agnati, simultaneè investiti, in possessoris seu oppignorationem, seu alienationem quartæ partis, noviter acquisiti feudi, necessitate requirente, semper deberent consentire, ut ne sc. fides generosa possessoris faciat naufragium. 83.

§. XXVI.

Art. 9. Capitul. Joseph.) Quòd & fœdera sint ejusmodi actus, qui non nisi solenni corroborari queunt juramento, quidam Doctorum asserere præsumunt, quos *vid. apud Mylerum ab Ehrenbach de Nomolog. Ord. Imp. c. 6. §. 25. conf. Zapfii discursus polit. de fœderibus memb. 9. §. 3.* Verùm hanc sententiam frustraneam esse, & verba: *Key Königl. Fürstl. Treuen / Ehren und Bürden* / ad firmanda fœdera hòc ipsò sufficere, quia æquipollent juramento, hujusque habent vim, non solum docet *Mynsing. cent. 1. ob. 17.* Sed & nulla lex, nullaque constans & perpetua consuetudo, quæ juramentum pro eorum exigat substantia, ostendi mihi insuper poterit. Tutius quidem est, in fœderibus religiosam interponere asseritionem, quia juramentum minimùm fortius conscientiam stringit atque ligat. 84.

Mens excitari jurejurandò solet,

Ut bina diligenter evitet mala,

Culpari amicis & DEOS offendere.

Töllecken tract. de officio jud. p. 77. de necessitate tamen fœderum non est, multò minus de eorù essentia. *Conf. Mylerus ab Ehrenbach d. l. §. 27.* Sic A. 1663. Galliarum Regem, & Helvetiorum legatos, in templo D. Virginis convenisse, ibidemque tacitò Evangelio fœdus invicem in initum jurejurandò confirmasse, testatur *Gokelius de Regibus Europ. c. 1. p. 9.* Idem dicendum esse autumo de pacificationibus. Nec aliter confirmata est pax illa religiosa de A. 1555. Cæsarem inter ac Status Imp. inita, quam hisce solummodo 85.

K

modò

modò verbis: Alles bey Käyserl. und Königl. Würden / Fürstl. Ehren/wahren Worten un̄ poen des Landfriedens. *vid. Schenb. Pol. L. 6. c. 6. p. m. 392. Hippolichus à Lapide de ratione stat. p. 1. c. 7. p. m. 123.* Pax tamen Gallum inter & Hispanum A 1660. ita concludebatur: mensa nimirum afferebatur in conclave, ac solo tapes insternebatur, quò ambo Reges (suum tamen quisque intra limitem) provoluri, nixisque genibus, jusjurandum pacis, bona fide servandæ, præstiterunt. *add. Ch. Weisii Polit. Fragen p. 1. c. 1. q. 36. p. 31.*

§. XXVII.

88.

Art. 47. Capit. Josephi Ad res, quæ solenne exigunt juramentum, pertinent porro ex jure publico Capitulationes futuris Imperatoribus præscriptæ. Ad harum servandarum securitatem neutiquam sufficit promissio sub dignitate regia facta, sed majoris præcautionis ergò illa cum solenni conjungenda juramento. *vid. Joh. Diet. de Gulich in illustratione Capituli Josephi c. 4. §. 3. 4. Mylerus ab Ehrenb. c. 6 §. 22. Rauchbar. P. 2. q. 2. n. 90.* Ita enim habent verba: Solches alles un̄ jedes haben Wir obgedachter Röm. König den gedachten Churfürsten vor sich und in Nahmen des H. Röm. Reichs: geredet, versprochen, und bey Unserm Königl. Ehren/ Würden und Worten/ im Nahmen der Wahrheit zugesaget / thut dasselbe auch hiermit und in Krafft dieses Briefs/ inmassen Wir daß das mit einem leiblichen Eyd zu Gott und dem Heil Evangelio geschworen. *Miror proin meritò cum Rumelino ad A. B. diss. 3 §. 17. p. m. 70* quare nonnulli sibi habeant persuasum, Imperatorem, non obstante hòc juramento adhuc liberrimâ suâ uti posse potestate. Eò ipsò enim concedunt Imperatori licentiam veniendi

89.

contra fidem atque conceptis verbis pejerandi. Equidem de Josepho, hodierno Romanorum Rege, dubitare quis possit, utrù juramento ad servandam capitulationem obstringere sese poterit, ob rationem, quia impuberes non obligantur ex juramento. Verùm cum omnis lex annalis sit civilis, & jus Nat. æque ac jus Can. magis respiciat intellectum & voluntatem, quam annos, hinc utique obligatus erit valide, siquidem de prudentia ejus, non dicam præcocitate, ætatem supplente, abundè satis tunc temporis constitit jam tùm inter omnes. *Conf. oratio solen-*

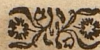
solennis illustrisissimi Comitis Ottonis de Solms Hala Magdeburg. in laudem ejus habita. Interim majoris cautelæ ergo, & ut omnis occasio calumniandi præscindatur sycophantis illis, Jesuitis, una alterave in *ult. art. dict. Capitul.* denuò superaddita est clausula, quæ in Leopoldina non invenitur. *Tollenda mali occasio:* Homeri verbum est. *vid. annotamenta Fritschii ad Capitul. Joseph. art. 47. p. 168. Illustris Strykius in coll. Mseo ad eundem locum.* Idem quoq; faciunt Reges Franciæ, ut ex jovis tabulis testis est *Carolus du Fresne ad A. 1654. in Glossario p. 162.* Nimirum & hi in actu inaugurationis, ac coronationis, jurare tenentur solenniter & corporaliter, cum alioquin, si subditis suis polliceantur quidpiam, id regio tantummodò confirmare soleant verbò.

§. XXVIII

§. 7. c. 1. *Aur. Bull.*) Vi Aurea Bullæ Principes olim, & reliqui inferiores Status, juramento sese debere adstringere ad securitatem præstandam Electoribus, per eorum territoria ad electionem Romanorum Regis tendentibus, ut *ex alleg. textu* satis clarè elucet. Sed an Electores quoque Electoribus conductum promiserint juratò; an verò eorum hîc potior præ reliquis Statibus fuerit conditio, scrupulum injicit Limnæus, omittens in sua editione Electorum vocem. Verùm cum reliqua exemplaria omnia, & in specie originale illud Francofurtense, mentionem faciant Electorum, non admittimus opinionem Limnæi. *vid. illustris Dn. Stryk in Coll. Mseo ad A. B. c. l.* nec consequenter promissionem sub fide Electorali hîc casu sufficere, sed verum ab Electoribus dandum esse puto jusjurandum.

§. XXIX.

c. 2. §. 2. *Aur. Bull.*) Denique notandum, quòd Electores Romanorum Regem electuri, præstare quoque teneantur verum ac solenne juramentum per *alleg. text.* Nec igitur sufficiens erit hîc casu interpositio fidei Electoralis de idoneo eligendo futuro Romanorum Rege. *vid. Rhet. Inst. jur. publ. L. 1. r. 4. § 27. Coscejus in juris publ. prudentia c. 8. §. 7. n. 8. p. 163.*

CAP. IV.
De FORMA.

SUMMARIA.

1. Forma juramenti internā.	5. Quam ut species à genere.
2. forma nostra promissionis solennis.	6. Sed ut analogica.
3. Promissio sub fide humana fit duplici modo.	7. Cum hic non invocetur DEUS, ne quidem implicite.
4. Differt promissio nostra à juramento non tam quoad effectum.	8. Regula demum datur de forma.

1. **E**Xiguum est spatium, quod datur perrecturis. Proinde erimus breviores in hoc capite quarto. Juramenti forma, interna nimirum, veluti consistit in invocatione nominis divini (Rhadamanthi enim jusjurandum nihil ad nos) *Lanterb. in comp. jur. tit. de jurejur. Hahn ad Wesenb tit. eodem n. 6. Molenb. div. jurid. div. l. cent. 2. n. 2. Sesser de jur. am. L. 1. c. 16. n. 36. seqq. L. 3. c. 9. n. 31. Colleg. Jur. Argent. tit. de jurejur. n. 14.* Adeo, ut ceremonia, quæ alias adhibentur, non ingrediantur essentiam juramenti. *Ziegl. in jure can. p. 406.* ita è contrario forma & substantia promissionis, de qua loquimur, omnis ponitur in fide, non promiscuè qualibet, sed præcisè generosa, ut distingvatur ab illis formulis communioribus, *bey meiner Treu, bey meinen Christl. Glauben / bey meinen Jungfräul. Ehren.* *Mundius vol. 2. conf. 10. n. 62. Fritschius in supplem. Speidel. Besoldiano p. 21.* Promissio enim, quæ fit sub fide humana, dicitur fieri vel sub dignitate vel sub honestate *Speidel. in addit. ad Besoldi thes. pract. voc. Cyd.* Et illa rursus vel sub dignitate nobili vel ignobili. Nos h. l. illam volumus intellectam. Differt igitur promissio, sub splendore nobilitatis contracta à juramento non tam quoad effectum (sic enim plerumque conveniunt invicem *vid. c. 6. infra.*) quàm potius ut species à suo genere, siquidem omnis promissio sub fide generosa facta (cæteris paribus) est quidem juramentum, scil. effectivè tale, sed non vice versa. *Gail. L. 2. ob. 59. n. 1.* Notanter autem dixi: *effectivè tale*, proprie enim loquendo evinci non poterit, quòd illa tanquam species vera contineatur sub juramento, *vid. supra c. 3. §. 2.* quia aliàs

aliàs exinde sequeretur, promissionem nostram esse quoque ob-
testationem religiosam, cum quicquid dicitur de genere, neces-
sariò etiam de specie ejus affirmandum veniat. *Barbosa in Thes.*
loc. com. tit. Genus ax. 10. quod tamen hic loci minimè dici poterit
gentium. Neq; enim hic explicitè neq; implicitè invocatur DEUS. 7.
B. Struv. Exerc. 17. th. 11. tit. de jurejur. conf. supra c. 3. §. 1. non attentis
illis, quæ habentur in supra citata dissertatione ad *c. quamvis 2.*
Ext. de pact. sub presidio ejus habita. Unde illa, bey Jungfel. *Chz*
ren / minoris est efficaciz, ita, ut, quod de promissione, bey Adel.
oder Freul. Ehren / dicitur, non statim ad illam promissionem bey
Jungfel. Ehren / extendendum sit, utut promittens nobilis sit.
Fritschius in contin. thes. pract. Befold. sub voce, bey Jungfel. Ehren /
Conf. Wehnerus in Obs. pract. lit. B. verb. bey Glauben und Treuen.
Quotiescunque igitur, ut paucis me expediam, persona nobilis 8.
promittit aliquid sub fide sua generosa, toties rite est concepta
promissio, (cæteris sc paribus) & consequenter illum effectum,
de quo infra *c. 6. §. 3.* agetur, sine dubio habebit. Ratio est, quia
sic forma adest, utpote, quæ suum dat esse rei. *Barbosa thes. loc.*
com. tit. forma ax. 7.

CAP. V.

De FINE.

SUMMARIA.

1. <i>Finis juramenti est confirmatio actus, cui adjicitur.</i>	3. <i>Nec obstat, quod finis coincidat cum effectu.</i>
2. <i>Promissio nostra ad eund. tendit finem.</i>	4. <i>Quoad modum enim considerandi manent distincta.</i>

Provehamur ulterius. Finis sicut omnis juramenti est, ut di-
ctum atque gestum firmetur magis, sive, omne juramentum
tendit ad confirmationem actus, cui adjicitur. *Schiltherus in ma-*
nuduct. ad Phil. mor. c. 2. §. 19. p. 58. adeò, ut etiam juramentum ra-
tione finis non nisi unicum, confirmatorium nimirum, statuat.
Strauchius in dissert. ad univers. jus diss. 25. §. 25. ita quoque pro-
missio sub fide nobilitatis ad actum, eo magis firmandum, adhi-
betur. Et quamvis finis coincidere videatur cum effectu. *vid.*
Schil-

- Schilterus in praxi Analytica* p. 3. c. 5. §. 2. p. m. 232. & c. 1. *eiusd. parte.* §. 18. p. 193. ita, ut etiam confirmatio effectus dici, atque ad sequens caput pertinere possit, attamen id non simpliciter, sed certo tantum respectu accipiendum venit, sc. ita, ut confirmatio, & obligatio, juratoriae similis, finis dicatur ratione intentionis, effectus vero quatenus nunc existit, sive obtenta illa confirmatio & obligatio *conf. Schilterus d. l. p. 232. Hartung. Metaph. Jurid. c. 8. §. 13.* Nos h. l. agimus de fine ratione intentionis, non vero ratione executionis sive prout obtentus.

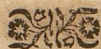
CAP. VI.

De Effectu.

SUMMARI A.

1. *Qua ratione confirmatio sit effectus nostra promissionis? Q.*
  2. *Effectus ejus non prorsus convenit cum illo juramenti.*
  3. *Quod equipollet interdum juramento probatur per testimonia.*
  4. *Quousq; procedat illa convenientia juramenti ac fidei generose, traditur.*
  5. *Ratio hujus rei affertur spuria.*
  6. *Afferuntur rationes genuinae.*
  7. *Probatur denique, quod equipollet juramento nostra promissio.*
  8. *Negant hoc non nulli.*
  9. *Eorum ratio affertur.*
  10. *Ratio refutatur.*
  11. *Fallit nostra assertio in Saxonia.*
  12. *Carpz an recte dispositionem juris Sax. restringat ad eos casus, ubi non requiritur juramentum formale.*
  13. *Afferuntur casus, in quibus nostra promissio equipollet juramento.*
  14. *In quibus non equipollet.*
  15. *An inducat perjurii poenam, controvertitur.*
1. **H**Actenus de confirmatione promissionis nostrae, prout illa intenditur, & finis dicitur. Nondum sistendus est gradus, sed agamus nunc quoque de ea, ratione executionis, sive prout existit, & quatenus effectus est proprius, atque necessarium consequens apud Jctos pariter ac Philosophos audit. Conficit autem illa in vi atq; efficacia juramenti, non quidem quoad omnia, sed pleraque saltem: Unde quoque *preced. c.* diximus, obligationem promissionis nostrae similem esse Juratoriae, non vero eandem prorsus cum ea. Si dubitas de hoc, ad tot tantosque provoco Jctos,

Jctos, quorum nomen etiam dixisse sufficit. Videatur nimirum, nisi displiceat. *Gail L. 2. Obs. 59. n. 1. 2. Jerem. Setser de Juram. L. 1. c. 16. n. 2. & L. 3. c. 9. n. 35. Goeddaus cons. Marburg. 27. n. 176. vol. 1. Barschamp. de claus. c. 31. §. 2. n. 34. Mynsinger 1. Obs. 17. Schaffer quaest. Jur. 36 n. 7. & 11. Celeberrimus Dn. D. Goclenius in diss. de foemina illustri c. 13. n. 5. Meichsner rom. 1. decis. cam. 2. n. 30. & 142. Schurff. cent. 2. conf. 37. n. 11. Vultejus consil. Marburg 34. n. 91. vol. 1. Lesius de Just. & Jur. c. 24. n. 4. Surd. decis. 334. vers. contrar. tamen. Nolden de nobilitate c. 12. n. 41. Carpx. p. 2. const. 16. d. 1. n. 2. p. 2. const. 36. d. 9. Schvvederus in introd. in Jus pub. p. 2. Sect. 2 c. 17. §. 40. ibiq. Lynckerus in analectis, ut & in diss. de his, qua Principum libertati perperam accensetur S. 1. §. 15. Matth. Colerus de process. execut. p. 1. c. 10. n. 250. seq. Mylerus ab Ehrenb. de Nomol. Ord. Imp. c. 6. §. 1 & 7. Coibman. Rest. 22. n. 9. L. 4. Ruland. de Commissar p. 2 l. 2. c. 11. n. 41. Nicolaus Vigelius decis. Jur. controuv. cent. 6. q. 53. Schœnborn Polit. L. 4. c. 6. Tilmann. de benign. decis. Camer. 14. n. 31 & 34. Anton. Tessaurus decis. pedemont. dec. 47. n. 5. seqq. Besoldus cons. 295. n. 34 p. 246. conf. 13. n. 122. p. 294. conf. 32. n. 13. p. 42. Joachim. à Bemst. in L. 3. §. Jurari n. 14. ff. de Furejur. Lodov. Schrader cons. 1. n. 455 L. 1. Adrian. Gilman L. 1. decis. Cam. 14. n. 31. Limnaus ad Capir. Car. V. art. 31. Crusius de indicis delict. p. 1. c. 9. n. 25. Wsenbec. conf. 10. n. 24. vol. 1. & conf. 52 n. 22. eod. vol. Mevius ad Jus Lubecc. p. 2. L. 1. ad rubr. n. 58. Franzk. de F. & F. n. 25. Covarruvias in cap. quamvis, de pact. L. 6. §. 2. vers. nono ab ead. Stryk. de caut. contract. S. 2. c. 6. §. 5. Molenebecius div. Jur. cent. 2. div. 1. n. 21. in addit. Rauchbar. Quaest. Miscell. p. 2. q. 2. n. 56. q. 11. n. 63. p. 1. q. 34. n. 16. Gilhaufen in arbor. Judic. p. 6. c. 6. §. 6. n. 6. Webnerus in Obs. pract. lit. B. sub voce. bey Ehren/ Freuen und Glauben/ Lauterbe. in coll. theor. pract. rit. de Furejur. §. 20. p. 799. Struv. Syntagm. Jur. civ. Exerc. 17. th. 11. ibi demque Pet. Mullerus in not. Dietherr. in thes. pract. Besold. contin. sub voce: bey Fürstl. Ehren/ & sub voce: bey Freu und Glauben. Grot. de Jure B. & P. L. 2. c. 13. §. 22. Regner. Sixtinus vol. 3. conf. 12. n. 2. Arnoldus de Reiger. in th. Jur. p. 871. verb. promissio sub fide n. 5. seq. & in addit. ibid. n. 3. ut & sub vocibus Princeps, nobilis. Freudenb. de rescript. morat. t. 7. concl. 30. n. 58. seqq. Richt. vol. 2. conf. 118. n. 5.*

- p. 521. *conf.* 176. n. 4. & §. p. 675. & n. 12. p. 677. *conf.* 265. n. 13. p. 837. *conf.* 268 n. 4. p. 845. *conf.* 286. n. 4. p. 867. *conf.* 293. n. 4. p. 887. Pruckmann. *conf.* 29. n. 79. Treurlerius vol. 1. *disp.* 21. th. 1. lit. a. Berlich. p. 2. *concl.* 21. n. 36. 37. Mund. vol. 2. *conf.* 9. n. 26. 86. *conf.* 10. n. 55. 59. & 234. n. 62. *conf.* 23. n. 25. n. 129. & seq. Hahn. ad Wesenb. tit. de *Jurejur.* Mevius *conf.* 6. n. 13. 14. Seraph de Seraph. de *privil. juram. priv.* 37. Reink. de *reg. sec. & eccl.* L. 2. cl. 1. c. 2. n. 7. Scil. quoad robur atq; observantiam contractus Wesenb. vol. 1. *conf.* 25. n. 23. & ad excludendum remedia rescissoria, de quo §. seq. 3. aded ut ei contraveniri nullo modo possit. Ring *progymn. prax. Jurid.* p. 398. *Conf. omnino Befoldus dict. conf.* 295. n. 36. & Carpz. p. 2. *conf.* 36. d. 9. n. 5. 6. ne quidem ad heredibus. Wehnerus d. l. non verò quoad perjurii pœnam. Mullerus ad *syntagm. Struv. Ex.* 17. th. 11. De quibus *infra* §. 4. pluribus. Interim solliciti erimus de rationibus, cur tanta fidei Nobiliù tribuatur vis? *Autor supra allegatae diss. de pactis renunciativis Sect.* 4. §. 2. n. 10. seqq. propterea ei tantam efficaciam tribui asserit, quia hujuscemodi promissioni verè, quam vis implicite, verum inesset juramentum, insuperq; distinguit inter sensum hujus promissionis transitivù & intransitivum. Verùm, præterquam quòd illa ratio spuria sit ac falsa, insuper valde dubito, an Apollo allatam intelligat distinctionem, ipsi numeris obscuriorem Platonicis. Minimum quod ista meum transcendat ingenii captum, egomet Jovem jurare possum lapidem.
6. Veræ, solidæ, genuinæ & partim à priori, partim à posteriori desumptæ rationes hæ sunt, (1.) quia nobiles illam plerumque in vim interponunt juramenti. (2.) quia sic dignitatis eorum splendor redditur excellentior. Mylerus ab Ehrenb. de *Nomol. Ord. Imp. l. c.* (3.) quia nemo mentiri præsumitur. Vult. *conf. Marburg.* 30 n. 28. vol. 3. Ergo multo magis nobili creditur, ipsique habetur fides, utpote pro quo præsumitur non tantum quoad qualitates in-sed & extrinsecas, Nobilitatem concernentes. *vid. Klock conf.* 36. n. 59. & Mascardus de *prob.* vol. 2. *conf.* 1005. Pruckmann. *conf.* 2. n. 102. Borholt. *confult.* 18. n. 22. vol. 1. *Add.* Mylerus ab Ehrenb. d. l. c. 1. §. 5. & c. 2. §. 1. seqq. Gæddaus vol. 2. *conf.* 28 n. 49. (4.) Quia plerumq; Nobiles sunt personæ publicæ. Befold, *Th. pract. adauct. sub voce,*
- Eydess

Eydes-Ratt / harum autem fidem & auctoritatem in dubium vocare piaculum esse creditur. *Arnoldus de Reiger d.l. sub voce fides.* (r.) Quia plerumq; sunt constantes & verborum suorum tenaces. Quod autem promissio sub fide nobilitatis æquiparetur in Germania juramento, probatur (1.) ex antiqua fidei Germanicæ gloria. (2.) ex Imperialis Cameræ praxi. (3.) ex notoria Germaniæ consuetudine. (4.) ex testimonio Jctorum, modò à me allegatorum. *conf. Myl. ab Ehrenb. de nomol. ord. Imp. c. 6. §. 9. usque ad §. 15.*

§. II.

Equidem promissionem, sub fide illustri interpositam, juramentum non esse, nec vices proin ejus posse supplere, tenent multi, nec infimæ eruditionis Jcti, quos ordine recenset *Mylerus ab Ehrenb. de nomol. ord. Imp. c. 6. §. 16. & Domin. Arumaus discursu Jur. pub. t. 1. diss. 12. ch. 4. p. 199.* Potissima eorum ratio desumpta est à definitione, & habet ita: ubi non est divini Numinis invocatio, ibi nullum est juramentum. Atqui in promissione, sub fide illustri facta, non est invocatio Numinis divini E. Sanè si rem inspiciamus penitius, concedi potest totum argumentum. Nec enim nos dicimus, illam esse verum & formale juramentum, sed saltem in plerisque veri gaudere effectibus juramenti. Status igitur controversiæ paulò aliter est formandus, & à dissentientibus evincendum, quod sponso, fide illustri vallata, effectivè non sit juramentum, sive quòd vim non habeat juramenti. Sed tantum abest, ut hoc daturi sint effectui, ut succubuerint potius in probatione. (2.) ratio est, quia perjurii pœna gravior ac durior est, quam fidei violatio. (3.) quia ex fidei præstatione non oritur actio & exceptio, quemadmodum ex juramento. *Wöhnerus in Obs. pract. sub voce, bey Ehren/Treu und Glauben.* Sed exinde nihil amplius potest evinci, quam quòd in quibusdam, & consequenter non in omnibus, promissio hæc non æquipolleat juramento. Atqui nos non dicimus, illam juramento æquiparari quoad omnia, sed secundum quid saltem.

§. III.

Quando itaque dicimus, promissionem, fide generositatis vallatam, æquipollere juramento, id non ita sejunctè planè, & quasi

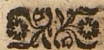
L

mens

- mens nostra esset, nullam prorsus dari exceptionem, & ubique id
 12. procedere, sed cum grano accipiendum est salis. Primò enim
 novimus probè, in Saxonia promissiones personarum principa-
 lium, illustrium, generosarum ac nobilium, juramentis non æqui-
 parari, sed pro simplicibus haberi promissionibus. *Berlich concl.*
21. p. 2. n. 39. Freudenb. de rescript. morat. tit. 7. concl. 30. Carpz. p. 2.
const. 36. d. 9. n. 1. Colerus decis. 115. n. 3. Zobel. differ. 21. n. 12. p. 1.
Lauterb. in Coll. theor. pract. tit. de Furejur. §. 20. Rauchbar. p. 1. q. 34.
n. 16. & p. 2. Q. 2. n. 58. Ex hac sc. ratione, quia magis commove-
 tur ad verfarius, quando ipsemet jurat, & sacra tangit. *vid. supra*
c. 3. §. 26. Quod eò magis mirum, quo certius est, olim apud
 Saxones plus valuisse promissionem, quàm juramentum ipsum,
 uti scribit *Sidonius Apollinaris* in epistola quad. ad *Numatium*. Et
 quamvis *Carpz. p. 2. const. 36. d. 9 n. 2.* dispositionem juris Sax. re-
 stringat ad eos solummodò casus, in quibus verum, solenne ac
 corporale juramentum pro forma, aut ad soliditatem requiritur
 actus, attamen ipsi quoad hoc ad stipulari nullatenus volo. Ete-
 nim si hoc verum est, nihil possum invenire differentie jus Sax.
 inter ac commune, cum & extra Saxoniam toties solennis neuti-
 quam sufficit promissio, quoties ad soliditatem actus necessarium
 est juramentum. Deinde novimus *ex §. preced.* & istud, quod in
 quibusdam saltim effectum juramenti formalis habeat talis
 promissio. Regulam itaque ponimus quidem hanc: quantum o-
 peratur verum & corporale juramentum, tantum quoque fidei
 sub splendore nobilitatis interpositio. *Gail. L. 2. obs. 59. n. 3. Mo-*
tenbec. divis. jurid. cent. 2. div. 1. n. 2. Sed admittimus tamen in simul
 exceptiones, cum nulla regula tam firma sit, quin non suas patia-
 13. tur exceptiones. *Barbosa thes. loc. com. tit. regula ax. 2.* Gaudet au-
 tem in eo promissio nostra communi effectu cum juramento,
 quòd (1.) debeat explicari secundum naturam contractus, cui
 apponitur *Gail. c. l. n. 5.* quando quidem nec juramentum, con-
 tractui de jure N. invalido appositum, valet, sed secundum natu-
 ram ejus, cui adjicitur, intelligendum venit. *conf. supra c. 3. §. 16.*
 Ergò qualis contractus, talis promissio, si ille nullus de jure N.
 promissio nulla quoque omnino erit. *vid. supra c. 3. §. 1.* Notanter
 autem

autem dixi: *Si ille jure naturali sit invalidus: civiliter enī turpem corroborari interdum posse per fidem generosam, mox dicturi sumus.* (2.) Operatur illa clausula, *bey Adel. Ehren und Freuen/* ut ex contractibus stricti juris fiant contractus b. f. arg. *l. hoc jure 152 §. ult. ff. d. R. J. Consil. Marburg 24. n. 210. Mylerus ab Ehrenb. de Nomolog. Ord. Imp. c. 2. §. 2 Conf. Dn. Lynckeri diss. de his, qua Principum libertati perperam accensentur Sect. 1. §. 17. Wesenbecius conf. 10. n. 30* (3.) Ut, si obligationi illa clausula accedat, debitor constituatur in mora, licet non fuerit interpellatus. arg. eorum, qua habet *Aemilius Ferreus in tract. de moran. 18. p. 18. & Everhard. à Middelburg in loc. Arg. leg. loco à juramenti vi & c. 130. n. 43. Conf. Petrus Mullerus in Nor. ad Synt. Struv. Ex. 17. th. 11.* (4.) Facit ex indebito debitum. (5.) Habet eandem cum litis contestatione vim arg. eorum, qua habet *Dn. D. Hartung diss. de formula an Eydesstatt th. 15. & Everhard. in Top. Leg. l. c. n. 49. Add. Muller. l. c.* (6.) Habet vim renunciationis, & facit contractum valere omni meliori modo, quo valere potest. arg. *l. 77. §. 24. ff. d. Leg. 3. Conf. Besold. conf. 295. n. 37. vid. suprà c. 3. §. 16. in f.* (7.) facit, ut quis præcisè teneatur ad factum, nec præstando interesse liberetur. (8.) obligat ad turpia civiliter talia, modò non tertio, aut æternæ saluti immineat exinde aliquod præjudicium: nam si hoc, nullam producit obligationem, de quo etiam casu volumus intelligi, quæ posuimus *c. 2. §. 1. & c. seq.* Neque obstat, quod diximus suprà *P. 1.* objectum nostræ promissionis esse actum, sive rem possibilem: intelligimus enim ibi actum jure naturali talem: civiliter ergo turpis potest convalidari per promissionem, nisi sit mixtus, aut pro forma requirat juramentum. Si hoc non arridet, possumus respondere de jure can. (quò nos respicimus) etiam actum civiliter impossibilem esse possibilem. (9.) Tollit præsumptionem doli. (10.) Supplet solennitates in gratiam certarum personarum introductas. *Mullerus in nor. ad Syntag. Struv. c. l.* (11.) efficaciam obligationis, robur contractus & validitatem actus, cui accedit, ad quoscunq; transmittit successores, *ib.* (12.) reddit privilegia irrevocabilia. *vid. suprà c. 3. §. 2.* (13.) inducit animum pacificendi. (14.) parit indicium. *Crus. de indic. delict. p. 1. c. 98. n. 27.*

(15.) Exigit speciale mandatum. *vid. sup. c. 3. §. 6. & o. 2. §. 4.* (16.) inducit interdum pœnam gravatorem, si sc. directo contra ipsam agatur in notabile detrimentum Reip. *arg. eorum qua habet Barbosa l. c. tit. nobilitas ax. 11. Conf. Liebent Exerc. Pol. 10. q. 12.* (17.) testatur de enixiori voluntate promittentis *vid. supra c. 3. §. 5.* unde contractui adjecta, plurimum ei conciliat roboris. *Carpz. P. 2. const. 36. d. 9. n. 5. 6.* Plures effectus, juramento ac huic promissioni communes, *vid. apud Dd. ad Auth. Sacramenta puberum C. si adversus vend. in c. cum contingat d. jurejur. & in c. quamvis d. pact. in 6.* Imprimis autem *conf. Everhard. à Middelburg. l. c. per tot.* Ubi operosus admodum est in recensendis veri juramenti effectibus, quos suo modò, adhibito sc. acumine *τῆς κελύμενης*, huc applicare poteris.

§. IV.

14. Paucis videamus de nonnullis regulæ fallentis atque exceptionibus. Toties promissionem sub fide generositatis non æquivalere juramento, quoties lex pro forma exigit juramentum, aut actus celebratur judicialis, supra exposuimus generaliter *c. 3. §. 1 & 23. Addatur Petrus Mullerus in Not. ad Struv. Syntagm. Ex. 17. th. 11.* Hic porro observandum in specie, quod promissio nostra, præterquam quòd non possit confirmare actum naturaliter impossibilem (1.) non convalidet pactum hereditatis renunciativum *vid. supra c. 3. §. 11.* (2.) neque reddat testamenta irrevocabilia *vide supra c. 1. §. 12.* (3.) nec tollat remedia possessoria. *Wehnerus in observ. pract. sub voce: bey Ehren etc.* (4.) Quod si nobilis datam delibet fidem, contra eum non possit agi ad destructionem ac destitutionem honoris. *Mullerus & Wehnerus l. c. sub voce: bey Schelm schelten. vid. tamen supra c. 2. §. 1.* (5.) instrumentum, in quo debitor se obligavit sub fide illustri ad debitum certò die exsolvendum, non paratà habeat executionem; *diff. Sichardus ad l. fin. C. de Edict. div. Ad. toll. n. 13. Mullerus d. l. n. & Wehnerus d. l. sub voce; bey Ehren conf. Everhardus à Middelburg in loc. Arg. Leg. loc. à vi juramenti 130. n. 50.* Nam utur hæc sententia allegatorum dissentientium Doctorum olim fuerit recepta, teste *Mindano L. 2. d. mandat c. 71. n. 7.* & juramentum alias paratam habeat executionem, non aliter atq; sententia ipsa.

l. sed

l. sed si possessori II. §. pen. ff. d. *Jurejurando*. *Barbosa Thes. loc. com.*
tit. juramentum ax. 41. Hodie tamen abrogatam esse eam dicit
Mylerus ad Ehrenbach de Nomol. ord. Imp. c. 6 §. ult & Freudenberg
de rescript. morat tit. 7. concl. 30. adeo, ut si nobilis in chirogra-
 pho vel cautione, in einer Haupt-Verschreibung / sub prædicta
 sese obligaverit formula, mandata sine clausula desuper decerni
 nequeant, propter *Deputations-Abschied de A. 1600. zu Speyer*
 §. Wann in einer Verschreibung. An autem & hæc sententia My-
 leri deducatur ad praxin, mihi equidem non constat (6.) Non
 impediatur restitutionem in integrum. *vid. supra c. 3. §. 3.* Nec (7.) 15.
 pœnam inducat perjurii. *Lauterb. coll. theor. præf. tit. de Jurejur. §.*
20. p. 799. Wësenb. cons. 23. n. 56. & in ff. r. de Jurejur. n. 6. Zasius inc.
præterea de Jurejurand. Feltmann. resp. milit. 9. n. 64. Fritsch. in Thes.
præf. Besold. cont. sub voce, auf parole, Cavaliers-parole. Add. diff. D.
de Burg. de perjuria c. 1. th 7. & c. 4. th 8. (dissentit *Gail. L. 2. Obs. 9.*
ubi n. 6. testatur, in Principibus viris, nullam observari diffe-
 rentiam inter promissionem juratam & injuratam, sed in Camera
 promissionem Principis vel illustris personæ sub sua fide interpo-
 sitâ, in omnibus vim vere juratæ promissionis habere). Ut enim
 promissio, sub fide generosa plerumq; æquipolleat juramento
 quoad firmitatem obligationis, ita ut ei sine perfidia nullatenus
 contraveniri queat; attamen quoad perjurium illam æquipara-
 tionem non procedere, communis ferè Doctorum est opinio,
 quandoquidem verè perjurus dici non possit, qui simplicem as-
 sertionem, fidei interpositione confirmatam, est transgressus.
 Ubi enim non est invocatio Nominis divini, ibi non potest esse
 perjurium, sive cultus & Nominis divini neglectus. Ubi verò nul-
 lum perjurium, ibi nulla perjurii pœna. Inducit tamen pœnam
 aliam, quorsum pertinet, quod perfidi non possint succedere
 in fideicommissis familiarum illustrium. *Knippshilt de fidei com.*
fam. illustr. c. 8. n. 449. Objicit quidem *Gailus L. 2. Obs. 59. n. 7.* &
 dicit, quod Deus non faciat differentiam simplicem loquelam
 inter ac juramentum, quia sicut in juramento nullum conveniret
 esse perjurium, ita quoque in verbis nostris nullum deberet esse
 mendacium, cum utrumque, & perjurium & mendacium pœna
 divini

divini damnetur iudicii per *c. juramenti* 22. q. 5. *Sed extra calcem!* Etenim sicuti libens lubensque concedo, & mendacium & perfidiam Deo displicere, & hinc ab ipso severiter animadverti in perfidos; ita nego atque pernego inter illa quoad pœnæ identitatem nullam faciendam esse differentiam, sive nego, quod eod. plane modò puniatur perfidia, quo perjurium punitur: ut enim perjurium ac perfidia differunt, ut delictum gravius atque levius, ita quoque pœnæ diversæ ut sint, necesse est. *Wernerus. Obs. pract. sub voce bey Ehren/* pœna enim proportionata esse debet delicto ac conveniens. *Barbosa in Thesaur. l. c. tit. pœna ax. 47.* Id saltem videtur sequi ex rationibus à Gailo adductis. Deus & perjurium & mendacium sui iudicii damnat pœna, E. neutrum licet impunè committere. Minimè verò gentium ita inferendum: Ergo eadem plane pœnâ, quam promeret perjurium, digna est perfidia. Nèc est, quod quis dicat cum *Arnoldo de Reiger* fidei præstationem & juramentum procedere à pari, & hinc fidei violationem non mitius quam perjurium puniendum venire. Ita enim habet in *addition. ad Mynsing. Obs. 17. cent. 1.* *Daraus dann unwidersprechlich erfolget / wann ein Fürst / Graff und von Ubel etwas zusaget zc. ex solches von Rechtswegen eben zu halten / als ober solches mit einem leiblichen Eyd geschworen hätte / bey pœn des Mein Eydes schuldig.* Binis namq; respondeo: argumentum à pari eoque tantum procedere, quousque paritatis id admittit ratio, vel pueris etiam notum est. *Conf. Barbosa l. c. tit. de Paribus ax. 11.* Quicquid denique sit, sententia Gailii, quamvis juri adeo consona non sit, in Camera tamen recepta est imperiali.

CAP. VII.

De Relaxatione promissionis sub fide
generosa factæ.

SUMMARIA.

1. Qui contra juramentum vult venire, opus habet relaxatione.	4. Affirmat id Struvius.
2. An quoque ille, qui contra fidem generosam? controversatur.	5. Assumitur sententia affirmativa.
3. Negat id Mevius & Carpz.	6. Responderetur ad rationem differentientium.
- Pro-

PROCURREMUS ad metam: Nihil enim amplius restat, quam ut
 paucis dispiciamus de promissionis, fide generosa vallatae,
 dissentaneis, atque ratione eam dissolvendi. Quod ille, qui con- 1.
 tra praestitum venire vult juramentum, opus habeat relaxatio-
 ne, certum est. *vid. Carpz. p. 2. const. 36. d. 2. imprimis jure can.*
 ubi etiam juramentum, quod ipso jure nullum est, opus habet ab-
 solutione. *per c. 18. Ext. de Furejur. Conf. illust. Stryk. diss. de diff. jur.*
Can. & civ. diff. ult. dec. 11. Quando autem, & quas ob causas, illud
 relaxari queat, *vid. apud Mylerum ab Ehrenb. de stat. imp. p. 2. c. 44.*
§. 13. Addat. Schilterus in Mannduct. ad Phil. Moral. c. 2. §. 22.
p. 61. & dissert. de relaxatione juramenti ad effectum agendi sub 2.
presidio B. Struvii 1692. Fene habita. An vero & ille, qui aliquid
 spondit bey *Udel. Ehren*, non nisi impetrata venia, atque pro-
 missionis relaxatione ei contravenire possit, non satis liquet, sed
 Autores hac de re in diversas scinduntur partes, nec magis inter
 ipsos convenit, quam inter *Babylonicae turris exstructores.* Ne- 3.
 gat id *Mevius P. 1. dec. 132. n. 7. Carpz. const. 36. d. 10.* ex hac ratio-
 ne, quia relaxatio juramentum praesupponat formale. *Gail L. 1.*
obs. 25. n. 5. Rennem in jurisprud. memb. 4. disp. 30. §. 48. ita enim
Carpz. d. h. n. 3. est illa promissio (bey Fürstl. Udel. Ehren) loco jura-
menti saltem quoad observantiam contractus, & ad excludendum re-
media, non vero quoad poenam perjurii, de quo cap. prac. §. ult. &
n. 5. dicit: absolutio à vinculo juramenti necessaria est ad evitandam 4.
saltem perjurii poenam. Cessante E. n. 6. in promissione personarum illu-
strum perjurio, nec tum impetranda erit absolutio. Afirmat id Du.
Struv. dict. diff. §. 21. c. 2. p. 33. propterea, quoniam talis promissio
 æquiparetur juramento, realiter praestito, ideoque relaxationem
 à tali promissione æque ac à juramento impetranda esse adstruit 5.
ibidem. Cui sententiae & nos, veritate rei convicti, subscribimus
 in praesenti, utut praesentis quoddam suam reddat sententiam 6.
 probabiliorem *Carpz. d. h.* Ad rationem ejus respondemus, ne-
 gando, quod omnis relaxatio formale praesupponat juramentum,
 & statuimus, quod tantum relaxatio, ad evitandum perjurium
 facta, praesupponat juramentum validum, ad id vero, ut vincu-
 lum atque notam à nobis declinemus perfidiae, promissio etiam
 suffi-

sufficiat solennis, juramento quoad effectum æquipollens. Nec obstat, quod nonnulli dicant, ejusmodi promissione, etiamsi illa non seruetur, haut offendi summum illud, quod hic non invocamus, Numen divinum. Negamus enim & hoc, & putamus hoc ipso graviter offendi DEUM, dum Nobiles atque illustres fidem non liberant in vim juramenti interpositam. *vid. c. 12. caus. 22. q. 5.* Et quamvis perjurus non fiat, fidem nobilitatis frangens, & hinc propter perjurium opus non habeat relaxatione à promissione, perfidiæ tamen erit reus, à qua ut liberetur, indiget omnino illâ. *Conf. que habet Puffendorff L. 4. c. 2. §. 2. in f. de jur. N. & G. Objectioni E. illi: ubi nullum juramentum, ibi nulla relaxatio à juramento, lacônicè ita respondemus: ubi nullum juramentum, ibi nulla relaxatio neque ob vinculum perjurii neque perfidiæ. Sed sic negamus majorem. Coram quo autem fieri debeat relaxatio, vid. Dn. Rhet. Inst. Jur. pub. L. 2. t. 3. §. 26.*

Sit

Gloria Tibi Pater

Fili

& Spiritus Sancte

Amen!

Ad Nobiliss. & Generosissimum Dn. de BARNER,
Equitem Megapolit. De promissione sub *Fide*
generosa publicè disputantem.

Obligat ingenuos *simplex promissio*. Quare
Fortius obstringit Te *generosa fides*.
Hanc Patriæ dederat tua quondam industria. Sed nunc
Illustri factò promicat ista *fides*!

Rinthelii, d. $\frac{18}{8}$ Decemb.
An. 1695.

Gratulabundus
scrib.

JOH. KAHLER, Theolog.
& Mathemat. Prof. Ord.

*M*agna quidem dos est fortuna nobile stemma,
Atque à nobilibus nomen habere viris.
Ast nisi juncta simul generi sit propria virtus,
Stemmatis excelsi gloria sepe ruit.
Cum virtutes simul juncta est ubi sanguine celfo,
Nobilitas generis clarior esse solet.
Nobilis hinc verè es Mi BARNER, foavis amice!
Et mage coruscas nobilitate tuâ,
Dum de vi fidei generosæ differis arte,
Defendens docto lemmata digna viro!
Hinc Themis alma tibi jamdum meditatatur honores,
Et virtute tuâ præmia digna parat.
Expectatque tuus te Clementissimus herus,
Ut te condignâ prosperitate beet.
Gratulor hinc animo tibi de virtutis honore
Fortunâque tuâ, prospera cuncta vovens.
Et, si qua poteris unquam, curabis id ipsum,
Semper ut incolumis sit generosa fides.

Paucis hisce prolixum suum affectum erga
generosum Dominum Respondentem
explicare voluit

PRÆSES.

M

AR

AN servare fidem Juri, BARNERE, studebis,
 Ut defensa tibi stet generosa fides?
 An Marti dederis generosus iturus in hostem
 Hæc veluti demum sit generosa fides?
 Ast dederis Marti! Juri servabis eandem,
 Cur? Hostile nefas reprimet ipsa Themis.

*Hæc Generoso Dno. Respondenti, nunc hinc disce-
 denti, in sui recordationem, cum voto omnis
 desiderata prosperitatis apposuit*

EDUARD FRANTZ GOELENUS, D.
 & Pandect. Prof.

01 A 6559

ULB Halle

3

002 936 151

sb.

VB 17

23.

Dissertatio Juridica,
De,
**PROMISSIONIBUS
GENEROUSA FIDE
VALLATIS,**

Vulgò
Von der

Cavaliers = Parole,

oder dem **Edel. Wort/**

QUAM,

Triade sacrosanctâ auspice,
SUB PRÆSIDIO

VIRI Excellentissimi, Prænobilissimi, Consultiſſimique

DN. HERMANNI ZOLLII,

Jcti, & in hac alma propter Visurgim Hafsò-Schaum-
burgica Univerſitate Antecessoris PRIMARII,
Præceptoris, & Fautoris ſui plurimum colendi,

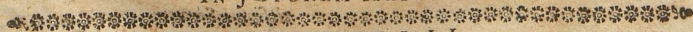
Publicè ventilabit

AUTOR

DIETERICUS CHRISTOPHORUS
à BARNER, Equ. Megapolit.

D. 20. Decemb. 1695.

IN JCTORUM AUDITORIO.

RINTHELLI,

Typis HERMANNI AUGUSTINI ENAX, *Academ. Typogr.* M DC XCV.

